

SAFE Magasinet

Nr. 4 – 2003

Innhold:

SIDE	INNHold	SKREVET AV:
Side 1	Høstjakta har begynt !	Terje Nustad
Side 2 – 4	En tikkende bombe	Mette Møllerop
Side 5 – 6	Det utenkelige har skjedd	Mette Møllerop
Side 7 – 8	Vaktbikkjene i Statoil	Mette Møllerop
Side 9	Kalkulert smøring?	Mette Møllerop
Side 10	Stortingsvedtak om strakstiltak for dykkerne	Mette Møllerop
Side 11 – 13	Dyr strøm tok knekken på Odda Smelteverk	Mette Møllerop
Side 14	Flikkerstimulering	Mette Møllerop
Side 15	Skarpe lysglimt kan gi epilepsilignende anfall	Mette Møllerop
Side 16 – 17	Statoil tilbake til staten!	Terje Nustad
Side 18 – 19	Oljedrømmen som forsvant?	Mette Møllerop
Side 20	Minneord om May-Lisbeth Bergh	Mette Møllerop
Side 21 – 22	Nye regler ved arbeidspendling mellom norsk kontinentalsokkel og utlandet	Mette Møllerop
Side 23 – 24	New rules that apply to commuters who travel between the norwegian continental shelf and home abroad	Mette Møllerop
Side 25 – 26	Månefisker	Bjørn Tjessem
Side 27	Seier for OFS og Lederne i saken om redning av personell i sjø	Mette Møllerop

SIDE	INNHold	SKREVET AV:
Side 28 – 31	OFS-innlegg sikkerhetforums årskonferanse 2003	Terje Nustad
Side 32 – 33	Lærdommer fra organofosfatsaken:	Mette Møllerop
Side 34	1) Månedens laban!!	Mette Møllerop
Side 35	2) Samsoving	Mette Møllerop
Side 36	Forsvar velferds-ordningene !	Mette Møllerop
Side 37 – 43	Nytt fra klubber og bedrifter	Mette Møllerop
Side 44 – 50	Er den norske olje- og industriarbeider snart historie?	Mette Møllerop
Side 51 – 52	Fare, danger, artung	Bjørn Tjessem
Side 53 – 56	“Styrt avvikling av den norske olje- og industriarbeider?”	Mette Møllerop
Side 57	Nye tillitsvalgte i DeepOcean	Mette Møllerop
Side 58	§ det juridiske HJØRNE	Mette Møllerop

Høstjakta har begynt !

Skrevet av: Terje Nustad

Høsten er kommet og den første store "høststormen" regisserte Statoil med stor stil og stormen har fremdeles ikke lagt seg. Den mulige korrupsjonsskandalen i Statoil og konsernsjef Olav Fjell sin avgang har blitt og vil bli viet stor oppmerksomhet ut over høsten. OFS-medlem i Statoilansattes Forening, SaF, Stein Bredal er en av arbeidstakernes styrerepresentanter i Statoil. Han fikk en nøkkelrolle i en spennende og hektisk avslutningsfase før styret avsatte konsernsjefen. Han sammen med tre andre styrerepresentanter krevde et ekstra-ordinært styremøte som resulterte i avsettelsen, samt at styreformann Terje Løddestøl valgte å trekke seg før møtet.

At Fjell måtte gå var en naturlig utvikling av saken så lenge han kun informerte stykkevis og delt ut i fra hva han var tvunget til å informere om. Samtidig er dette en sak som Økokrim vil arbeide med i lengre tid. Dette i seg selv vil kunne være svært belastende for selskapet, slik at hovedmistenkte måtte fjernes for å få ro i saken. Det var ingen overraskelse at det dukket opp en slik sak i Statoil etter privatiseringen. Dette til tross for gode etiske retningslinjer i selskapet.

Statoils styre gav imidlertid Olav Fjell en sluttpakke på hele 55 millioner, noe som heller ikke kan oppfattes som noe annet enn uetisk.

OFS sin "høstjakt" begynte imidlertid med Fylkestings- og Kommunevalget, hvor vi forsøkte å utfordre samtlige politiske partier. Vi mente det var på tide med et større industripolitisk ansvar og engasjement. Derfor arrangerte vi en konferanse i august måned over to dager i Stavanger. Representanter fra Regjering og de politiske partier i opposisjon var til stede og hadde innlegg. Det var flere interessante foredragsholdere også i fra fagforeningskollegaer internt og eksternt. Det ble blant annet satt fokus på en eventuell videreutvikling i nordområdene i et miljømessig perspektiv og ut i fra aktivitets-behovet til næringen og regionen.

Alle venter nå spent på den miljøanalysen som myndigheten har bedt om, og som vil foreligge mot slutten av året. Konferansen var meget vellykket, og OFS fikk gode tilbakemeldinger fra alle hold.

Organisasjonsslivet er stadig i endring, og LO har fått sitt nye store

Fagforbund eller "månefisk" som enkelte velger å kalle slike kjemper.

YS er på vei til å få sin "månefisk", og hvor står OFS? Fagbevegelsen står overfor store utfordringer som må synliggjøres og gjøres noe med. Den nye "radikale ML-bevegelsen" = (markedsliberalistene) overtar mer og mer og får fri spillerom. Arbeidsinn-vandring eller "jordbærplukkere" er et godt eksempel, nå gror "jordbærene" hele året og i alle næringer.

Hva vil skje med Arbeidsmiljøloven etter at Arbeidslivslovutvalget har gjort sitt? Deler av denne såkalte fagbevegelse er mer opptatt av lekkasjer fra utvalget, enn av at medlemmene får innsyn i prosessen. Burde de kanskje trekke seg fra utvalget? Hvis AML skulle bli så svekket som signalene gir uttrykk for, må fagbevegelsen vise styrke.

Problemene løses ikke med å bli størst mulig, da kan en lett havne i en felle hvor en distanserer seg i fra grasrota. Utspill fra toppledelsen har ingen forankring nedover, virkeligheten oppfattes og oppleves på en helt annen måte enn i offentlige utvalg, på Storting og i Departement. Ansvarsfraskrivelse, avmakt og fremmedgjøring blir nøkkelord. Fagbevegelsen kan lett få de samme problemene som politikerne har opp mot sine velgere.

OFS registrerer at store deler av YS-systemet har begynt å "røre" på seg i noe som kalle trippelprosjektet, og det vil kunne få betydning for OFS. Det er farlig å begynne å rote med organisasjonsstrukturer. OFS ser nå at YS-P blir utfordret og at de mindre forbundene her vil kunne få et tilhørighetsproblem. Det beklagelige er at vi kan bli tvunget til å måtte gjøre noe, og det frykter også flere forbund i YS-P som i utgangspunktet ikke har strukturelle eller økonomiske problem.

Terje Nustad
Leder

En tikkende bombe

Skrevet av: Mette Møllerop

Stein Bredal: - Det er vanskelig å spekulere i folks motiver, men ved å se på den måten Olav Fjell og Leif Terje Løddesøl har handlet på, er jeg temmelig sikker på at de to trodde de kunne ro stormen av ved å informere om utvalgte deler og holde annen informasjon skjult.

Det trengs mot, du må ha høy integritet, du må ha en solid kunnskapsbank som hele tida oppdateres, du må utvikle et kontaktnett som både gir deg tips om nye saker og nye innfallsvinkler til eksisterende saker, du må være villig til å ofre mye tid, alliansejobbing og samarbeidsegenskaper er nyttige, du må takle kritikk og angrep og makte å lage en personlig distanse til det som synes usaklig og urettferdig. Lista kan gjøres lengre, og kronspørsmålet blir: Hva slags jobb kan dette være?

- Det samsvarer ganske godt med virkeligheten, sier Stein Bredal, konserntillitsvalgt, medlem av Statoils styre for YS og OFS-medlem. De siste ukene som en av de ansattes representanter i styret har vært tøffere enn jeg noen gang kunne forestille meg.

Det var mange ting på en gang. Først og fremst selve saken, den fatale avtalen, dernest, hvem visste hva og hvor mye.

- Vi forsto at vi var ført bak lyset, vi fikk ikke alle opplysninger på bordet i det første styremøtet.

Likevel var det et enstemmig styre som ga Olav Fjell lov til å fortsette som konsernleder?

- Ja, det er riktig. Fjell fikk kritikk, men fikk likevel fortsette. Etter styremøtet satt jeg likevel igjen med en følelse av at alt ikke var som det skulle være. Jeg diskuterte saken med andre tillitsvalgte i Statoil og kontaktet en del personer som bekreftet mine mistanker om mangelfull informasjon. Etter møtet som Olav Fjell hadde med de tillitsvalgte i etterkant, hvor han ikke ba om unnskyldning for det han hadde gjort, men vinklet det i den retning at han godtok kritikken fra styret, reagerte mange av oss kraftig på formuleringene og mangel på ydmykhet i forhold til saken.

Mener du at Fjell og Løddesøl bevisst førte styret bak lyset?

Vi vet at viktig informasjon manglet, og de valgte begge å holde den informasjonen skjult. Hadde vi fått denne informasjonen, ville det ha forandret helhetsbildet og utgangen kunne ha vært en annen.

Ikke bare venner i Statoil

Styremedlemmene var også pålagt taushets-plikt. For Stein sin del ble det problematisk i forhold til tillit og informasjon til de ansatte som hadde valgt ham inn i styret. Stein kontaktet høyesterettsadvokat Håkon Helle for å få råd av ham. Det var ikke usannsynlig at flere i Statoil helst så at Stein forsvant ut av selskapet. Likevel, det var ikke mulig å la saken bli med dette.

- Jeg brukte torsdagen i uka før det nye styremøtet til å nøste opp det som var mulig i denne saken. Blant annet hadde jeg en lang prat med sikkerhetssjef David Platts. Etter den samtalen forsto jeg at vi ikke kom utenom et nytt styremøte. Det var alt for mange ukjente faktorer i Iran-saken som styret ikke var informert om. Orienteringen som David Platts holdt dagen etter for de tillitsvalgte i Statoilstyret, styrket troen på at et nytt styremøte var det eneste mulige veien å gå. Dessuten ble jeg overbevist om at Leif Terje Løddesøl ikke hadde gjort jobben sin som styreleder.

Krav om nytt styremøte

I denne perioden ble det ikke mye søvn. Verst var kanskje natt til søndag, hvor tanker og grublerier over saken førte til en melding til Løddesøl søndag morgen. I denne meldingen forlangte Stein et nytt styremøte hvor alle opplysninger skulle fram. Senere samme dag kom likelydende krav fra styremedlemmene Kaci Kullmann Five, Grace Skaugen og Eli Sætersmoen.

Natt til mandag trakk Leif Terje Løddesøl seg som styreleder. Som kjent førte det nye styremøtet til at Olav Fjell måtte gå.

- Vi fikk en grundig orientering av HMS-direktør Stig Bergseth og anledning til å stille spørsmål til sikkerhetssjef David Platts og internrevisor Svein Andersen. Dette gjorde at bildet ble helt, brikkene falt på plass. Dermed var det ingen vei utenom, Olav Fjell måtte gå.

Er du skuffet over måten Fjell og Løddesøl har taklet saken på?

- Ja , jeg er fryktelig skuffet, både over at viktige opplysninger ikke ble lagt fram i det første styremøtet, og over måten de kjørte saken videre på.

Mener du at dette er en bevisst handling fra dem, at de forsøkte å skjule viktige deler av informasjonen?

- Det er vanskelig å spekulere i folks motiver, men ved å se på den måten Fjell og Løddesøl har handlet på, er jeg temmelig sikker på at de to trodde de kunne ro stormen av ved å informere om utvalgte deler og holde annen informasjon skjult. Vi vet jo i dag at etter konsernrevisjonen grep tak i saken for fem måneder siden, gjorde heller ikke da Olav Fjell noe for å stoppe den. Forøvrig har Fjell kjent til saken i rundt et år, ved at han ga Richard Hubbard fullmakt til å inngå disse avtalene. Fjell var ikke villig til å endre kurs før Dagens Næringsliv tvang ham til det.

Kunne de ha sluppet unna med denne saken dersom dere fire styremedlemmer ikke hadde forlangt et nytt møte?

- Nei, det tror jeg absolutt ikke. Denne saken ville ha kommet fram uansett. Svært mange i Statoilsystemet, i tillegg til Platts og Andersen, hadde allerede reagert. Det var en tikkende bombe som til slutt ville gått i lufta.

Godt samarbeid i deler av styret

Samarbeidet med den kvinnelige delen av styret har vært meget godt. Alle er vi også dypt skuffet over måten Løddesøl taklet dette på. Det var feigt å forlate styret da han skjønte at løpet var kjørt. Han burde stått løpet ut, informert styret om situasjonen, tatt ansvaret for sin egen rolle og så godt av. Jeg har også lyst å si at jeg er meget imponert over disse styremedlemmene. Det de har vist av kunnskaper og innsikt i denne saken, har imponert meg stort.

Du selv da, som fagforeningsrepresentant, var ikke din innsats nødvendig?

- Vel, i etterkant fikk jeg samlet sammen den kunnskapen om saken som var nødvendig for å få sannheten fram, i tillegg gir jo min lange erfaring som tillitsvalgt og forhandler meg en solid ballast. Dessuten er det viktig å ta med at jeg langt i fra sto alene. Jeg hadde fagforeningskolleger, andre tillitsvalgte og mange ansatte i ryggen. Selv om det var jeg som måtte ta ansvaret, var det godt å vite at jeg ikke sto alene. Det er også verd å nevne at også flere i ledelsen har støttet meg.

I etterkant har jeg fått takk for at jeg orket å gjennomføre dette.

Fagforeningens rolle i styret

Historien har vist oss til nå at det er sjelden de ansattes representanter får gjort så veldig mye i et bedriftsstyre. Først og fremst er ofte disse representantene i mindretall under avstemninger. I tillegg krever det en kolossal innsats i forhold til å skaffe seg kunnskap om saker, underlagsinformasjon; informasjon som en ofte må skaffe seg via andre kanaler enn i styredokumentene. Det krever en utstrakt alliansejobbing og en må bruke uendelig mye tid på å knytte kontakter på alle nivå i bedriften eller selskapet. Det er definitivt ikke noen jobb for dem som liker å sitte på kontoret. Direkte kontakt i forhold til mennesker er den viktigste måten å gjensidig formidle kunnskap og opplysninger på. Dette er uten tvil Stein Bredals store styrke.

Selv om han til tider kan framstå som temmelig temperamentsfull, er det likevel en mann folk blir glad i når de lærer ham å kjenne.

- Det siste vil jeg helst ikke mene noe om, sier Stein, men det er helt klart at uten den store kontaktflaten jeg har, hadde jeg heller ikke hatt den kunnskapsbanken som er nødvendig for å gjøre en brukbar styrejobb.

Er dette et enestående eksempel på hva fagforeninger kan få til om de jobber riktig i slike fora?

- Det er to veier å velge i for fagbevegelsen. Jeg ble nettopp intervjuet av Rolf Utgård, tidligere hovedtillitsvalgt i Kværner, nå ansatt i FAFO, om Statoilsaken. Han har en teori om styrearbeid som jeg er helt enig i og som jeg selv har valgt å praktisere. Du kan sitte i styret, i et lukket rom, velge å være helt taus om saker som du egentlig har en plikt til å

informere dine medlemmer om, eller du kan velge den åpne metoden og gå ut med viktig informasjon. Mange representanter må forholde seg til en hel del pålegg fra sine "overordnede", det vil si fagforening- eller forbundsstyre. Disse har sine forhold og saker som de skal ta hensyn til. Jeg har hatt helt fritt spillerom. Verken OFS eller YS har noen gang bedt meg om å gå i mot min egen samvittighet i denne eller andre sammenhenger. Dette er et godt eksempel på en fri og uavhengig fagbevegelse og ikke minst behovet for å ha nettopp en slik fagbevegelse.

Statoilsaken viser hvor viktig det er at du som de ansattes representant ikke bindes opp av andre avtaler eller må ta utenforliggende hensyn. Et annet viktig moment i denne saken, er vi ansatte på den ene siden og selskapet på den andre. Vi har felles interesser med bedriften, det må være helt klart. I vårt selskap, Statoil, har vi ansatte som har vært med fra starten av. Vi er veldig glad i Statoil, vi er stolte av selskapet og vi føler en form for eierskap til selskapet som vi har vært med å bygge opp i mange år. Vi ønsker med andre ord ikke at "noe vondt" skal skje Statoil. Når en får en ny konsernsjef som i løpet av de fire årene han er ansatt, ender med å skape mistillit og skader Statoils renommé ute i verden, er det ikke rart ansatte reagerer. Reaksjonene kan slå begge veier, det ser vi jo. Noen er glad for at dette kom for dagen slik at en får ryddet opp, andre mener det beste ville vært om det ble forbigått i stillhet, slik at Statoil og Fjell kunne fortsette som om ingen ting hadde skjedd. Det siste ville jo uansett vært umulig.

Når det gjelder fagbevegelsen som "vaktbikkje", er det helt klart at det er en av våre viktige oppgaver. Vi kan ikke tillate at arbeidsplassen vår kjører en snuskete forretningsstil og overser våre etiske retningslinjer. Som tillitsvalgte er det vår plikt å sørge for at slike ting ikke skjules, og det er vår plikt å bidra til at selskapet vårt styres i tråd med de retningslinjer som er vedtatt.

Du har tidligere påpekt flere ganger at du var bekymret over de ansettelsene som ble gjort i Statoil i posisjoner som hadde med internasjonal virksomhet å gjøre.

- Ja, ikke bare jeg, men alle de tre foreningene i YS i Statoil har reagert negativt på det. I Statoil og Norge driver vi etter en norsk modell, nemlig et samspill mellom Statoils ledelse, ansatte og myndigheter. Denne modellen er interessant for andre nyere oljeproduiserende land og denne modellen har åpenbart ikke enkelte av disse personene god nok kunnskap om.

Hva nå?

Å utfordre makten kan få konsekvenser, det er Stein klar over.

Jeg er fullstendig klar over at jeg ikke bare har venner i Statoil etter dette. For så vidt hadde jeg vel enkelte uvenner før denne saken dukket opp også, ettersom dette ikke er den første saken fagforeningen har vært sterkt kritisk til.

Jeg har derfor valgt å ta det med ro og ligge lavt i terrenget nå, det er også etter råd fra kolleger.

Turen til Brasil, er den et ledd i å dempe profileringen?

- Nei, denne turen har vært planlagt en stund før Iran-skandalen kom på bordet. Men når det er sagt, passer tidspunktet godt. Jeg ser virkelig fram til å møte brasilianske oljearbeidere sammen med Kjartan Fløgstad og få muligheten til å legge fram våre erfaringer fra norsk oljevirksomhet.

Og så, vil det gå seg til igjen etter hvert tror du?

Ting vil nok roe seg etter hvert. Vi har et styre og en bedriftsforsamling som jeg ikke tror vil la en ukultur på det etiske området utvikle seg videre. Samtidig er det klart at den påvirkningen fagforeningene i Statoil har hatt i denne saken, er til stor irritasjon for mange. De av oss som har måttet stå i front, står derfor utsatt til for hogg.

Det utenkelige har skjedd

Skrevet av: Mette Møllerop

Tekst: Odd moen, nestleder i Statoilansattes Forening

Som ansatt og tillitsvalgt i Statoil hadde jeg aldri trodd at vi skulle komme i en situasjon hvor vår konsernsjef måtte forlate sin jobb på grunn av våre egne etiske regler. Jeg velger den påstand at alle i Statoil har hatt en trygg og god forankring i de etiske regler som vi selv har utarbeidet. Vi vet at mange på utsiden av Statoil har sett opp til hvordan vår bedrift, med god grunn, har fremstått som nærmest ett fyrtårn i moral og etikk. Det er vel delvis med bakgrunn i denne oppfatningen at vi nå føler en stor skuffelse og harme over det som har skjedd de siste ukene.

Vi har lest side opp og side ned i pressen og en kan vel for en gangs skyld gi ros til dem for at de i denne saken har vært rimelig etterrettelige. For egen del har jeg oppservert at aksjeanalytikerne bommet på hvor raskt denne saken ville bli glemt. Noen dager etter at det offentlig ble kjent at Statoil hadde operert i en gråsone, ble bedriften frikjent av dette markedet. Det er med stor tilfredshet jeg kan stadfeste at en "kapitalist" som Kaci Kullmann Five ikke delte dette syn. Ut fra mine kunnskaper er det vel ingen bedrift som så raskt setter i gang intern gransking på "rykter" i forhold til interne regler som Statoil. Når dette gikk på mulighet for store avkastninger for våre aksjonærer, ble dette fullstendig oversett.

En bør merke seg at vår desidert største eier er Staten med ca. 82 prosent eierskap. Og ikke glem en ting, Staten er en grådig eier som kun forventer store inntekter fra det selskapet de er majoritets-eier i. Når har denne eieren fremstått som en forsvarer av moral og etikk? Kan noen gi meg eksempler på hvor eierskap på ca. 82 prosent er fullstendig anonymisert? Spør gjerne Kjell Inge Røkke om det. En ting er fullstendig uforståelig for meg; hvor i all verden var Olav Fjell da han ikke ville lytte til sine egne mest betrodd menn? Jeg tror alle ansatte i Statoil har det samme spørsmålet. Vi hadde en konsernsjef som alle så opp til når det gjaldt etikk. At han, etter mitt syn, var en knallhard kapitalist får så være, men at han overhodet ikke hadde evne til å se det etiske problem han involverte seg i, er helt uforståelig. For egen del var jeg helt klar på en ting, dette kunne bedriften ikke leve med. Selv i en så lykkelig situasjon som på rypejakt i Nordland med mine to engelske settere, var jeg helt overbevist om dette.

Vi tillitsvalgte er fra tid til annen involvert i saker som gjelder bedriftens sanksjoner mot ansatte som de mener ikke følger våre vedtatte regler. Hva skulle bedriften stille opp med hvis Fjell fortsatte som konsernsjef? Var det mulig for noen fra Statoil sin ledelse som etter dette kunne holde foredrag om etikk hvis ikke saken fikk den løsningen som den fikk?

Noe tid tilbake var det en som spurte meg om fagforeningene i dag hadde noe makt? Det er ikke noe entydige svar på dette, men jeg velger den påstand at i denne saken var det de to største fagforeningene i Statoil som gikk i front med kravet om at her måtte Jørgen Hattemaker og Kong Salomo behandles likt. For ordens skyld var dette foreningene YS/OFS i Statoil og NOPEF.

At NIF, NITO og Lederne før siste styremøte gikk ut med en støtteerklæring til Fjell, er det mange som ikke forstår. Selv om fagforeningene i Statoil hadde noe forskjellig syn på Fjells rolle, er det med stor tilfredshet jeg ser at de samme foreningene kunne sende ut en felles erklæring på at de nå ville de støtte Inge Hansen som ny konsernsjef og at vi nå må se fremover. Langt fremover.

Etikk

I Dagens Næringsliv fra 22. september er det en meget god artikkel som har denne tittel: "Gabrielsen og etikk" Jeg har tidligere sagt helt tydelig fra om at jeg oppfatter den samme Gabrielsen som en tosk. Årsaken til det er at et statsråd ikke kan si at verktøykassa er tom. Jeg har vært elektrikere i 20 år og jeg ville holdt meg hjemme hvis verktøykassa mi var tom. Jeg vet ikke om Gabrielsen er hjemme eller borte, men tilstede er han neppe. Jeg har tidligere i mitt innlegg synliggjort hvor fraværende vår største aksjeeier er. Jeg siterer følgende overskrift fra DN

"Det er på tide at staten tar ansvar for å inkludere arbeidstagerrettighetene i sin definisjon av etikk, og ikke bare tenker på aksjeeierne" Artikkelen er skrevet av forskningsleder Liv Tørres ved Fafo. Jeg skal ikke sitere for mye fra artikkelen, men følgende bør også tas med;

Næringsminister Ansgar Gabrielsen satte etikk på dagsorden i vår, og oppfordret næringslivet til å renske opp i snusk. Regjeringen varslet at den ville starte med å rydde opp der staten har eierinteresser. Statoilsaken har på nytt aktualisert slike spørsmål. Men, mens regjeringen har varslet statlige tiltak for å beskytte aksjeeiere, oppfordres næringslivet kun til å vise frivillig ansvar for å beskytte arbeidstagerne. Samtidig har fagbevegelsen gått i bresjen for opprydding i Statoil.

Nå er denne saken ikke Gabrielsens sak, men Steensnæs sin og hvor var dette statsrådet i denne saken? Ja vel, han tok til etterretning og hadde tillit? Eier han 82 prosent av Statoil eller gjør han det ikke? Litt bergensk: helt på tryne!

Troverdighet

I etterkant av avsløringene om Statoils opptreden i forbindelse med sitt engasjement i Iran og de problemene dette har medført, oppnevner Statoil en ny leder som skal ta seg av landanalyse etc. Han setter pressen omgående fokus på i negativ retning. Noen ganger er Statoils utnevning av ledere svært uforståelig for oss i fagforeningene. Spesielt denne. Lærer de aldri?

Vaktbikkjene i Statoil

Skrevet av: Mette Møllerop

Tekst og foto: Liv Hilde Hansen

Fagforeningslederne Hans Marius Saltveit og Stein Bredal (YS i Statoil) bidro til at fakta kom på bordet i Statoilsaken. Hvor viktig er den norske fagbevegelsens rolle som vaktbikkje?

Om de to fagforeningslederne ikke hadde tatt affære, er det lite sannsynlig at Statoilsaken hadde blitt rullet opp i sin fulle bredde på et så tidlig tidspunkt. Mye taler for at korrupsjonsanklagene hadde stilnet etter det første styremøtet, hvor Fjell fikk fornyet tillit.

- Det er godt mulig at saken hadde stoppet opp etter første runde, sier Hans Marius Saltveit, leder av samleorganisasjonen YS i Statoil og ansattes representant i bedriftsforsamlingen.

- Vi bidro til at de berørte partene - det vil si styret, bedriftsforsamlingen og involverte i selskapet - fikk mer kunnskap om saken. Vi bidro til at styret fikk informasjon de ikke hadde tilgang til og koblet informasjonskilder med styret og bedriftsforsamlingens representanter.

Som kjent ble konsernsjef Olav Fjell og styreleder Leif Tore Løddesøl presset ut av Statoil etter at det ble kjent at de hadde holdt tilbake informasjon om Iran-avtalen. Da hadde Statoils interne revisjon flere ganger advart mot avtalen med Horten Investment. Det var disse advarslene Løddesøl og Fjell unnlot å informere styret om.

Ballen begynte å rulle svært raskt da lederne av YS i Statoil fikk mistanke om at ikke alle fakta var lagt frem. Nye dokumenter hadde dukket opp, dokumenter man forsøkte å holde hemmelige og som slo fast at toppledelsen i Statoil hadde ignorert advarslene fra den interne revisjonen.

Stein Bredal, som representerer YS i Statoils styre, tok dermed kontakt med styreleder Leif Tore Løddesøl og forlangte ny styrebehandling av Iran-kontrakten. De aksjonærvalgte styremedlemmene fulgte på med tilsvarende krav.

Samme kveld trakk Løddesøl seg som styreleder. Ett døgn senere besluttet de gjenværende styremedlemmene at Fjell måtte gå.

Kun et tidsspørsmål?

- Det var ikke fagforeningene som felte Fjell. Den beslutningen var det styret som tok, på bakgrunn av den informasjonen de fikk tilgang til, presiserer Saltveit.

Onsdag kveld, to dager etter Fjells avgang, var det avtalt nytt møte i Statoils bedriftsutvalg. Hva hadde skjedd om styret, hvor også Bredal satt, nok en gang hadde gitt Fjell fornyet tillit?

- Vi i bedriftsutvalget bestemte oss for å gjøre en vurdering av styrets arbeid. Gitt at vi ikke hadde vært fornøyd med styrets arbeid, hadde det fått konsekvenser for hele, eller deler av styret, svarer Saltveit.

David Platts, leder for Statoils Sikringsavdeling, er overbevist om at Statoilsaken før eller siden hadde blitt rullet opp i sin fulle bredde.

- Vi i Sikkerhetsavdelingen hadde på ingen måte gitt opp. Vi var ikke ved veis ende. Om Fjell og Løddesøl hadde blitt nødt til å gå uansett, uavhengig av den informasjonen styret fikk av fagforeningene, blir rene spekulasjoner, sier Platts.

- Men jeg har inntrykk av at fagforeningene støttet oss i prosessen med å få frem alle fakta, i å skape åpenhet mot styret og bedriftsforsamlingen. Fagforeningene var beslutsomme i forhold til at alle fakta skulle frem. De støttet det interne kontrollarbeidet vi gjorde, og det er en positiv ting, sier Platts.

- De norske fagforeningene er en viktig del av strukturen i store selskap. Den posisjonen fagforeningene har, gir dem en mulighet til å spille en viktig rolle i arbeidet med å forhindre korrupsjon. At fagforeningene er representert i et selskaps styre, har jeg ikke opplevd før. Det er vel et utslag av det norske sosialdemokratiet, spør Platts, som tidligere har vært ansatt i amerikanske selskap.

Han opplyser at fagforeningene vil bli bedt om å delta når Statoil skal revidere sine etiske retningslinjer neste år.

Besværlig taushet

Hans Marius Saltveit og Stein Bredal har måttet tåle hard kritikk, til dels også fra sine egne. Mange Statoilansatte kjenner kun Fjell som den joviale sjefen. De har liten sans for at de to fagforeningslederne bidro til styrevedtaket om at Fjell måtte gå.

Saltveit og Bredal er på sin side fanget av taushetsplikten, de får ikke lov til å fortelle alt de vet. Nå stiller Saltveit et stort spørsmålstegn ved taushetsplikten. Hvem har rett til å gi dem munnkurv?

- Økokrim sier de aldri har pålagt oss intern taushetsplikt, det vil si informasjon til Statoils ansatte. Hvis det ikke fins grunnlag for en intern taushetsplikt, ønsker vi å gå ut med informasjon til medlemmene.

Han understreker at hans egen, lave medieprofil har vært et bevisst valg:

- Medlemmene mener vi bør være mer synlige i media, men jeg ønsker ikke å profilere verken meg selv eller YS på denne saken. Det er en tap-tap-situasjon for alle og jeg synes det er trist at Statoil har blitt fokusert i media på en så negativ måte.

Saltveit maner de ansatte til å vise forståelse for at man i visse situasjoner ikke kan kjøre med åpne linjer:

- Dette har ikke vært en lett sak for fagforeningene. Kunnskapen vi satt på krevde ansvar. Da må medlemmene stole på at de som sitter inne med alle detaljene også er i stand til å ta de rette avgjørelsene. Behandlingen av korrupsjonsanklagene måtte gå sin rettmessige gang i de ulike organene, påpeker han.

Kalkulert smøring?

Skrevet av: Mette Møllerop

Petter Christoffersen, informasjonsdirektør i Jotun, mener man må kalkulere inn midler til smøring dersom man vil drive forretning i land utenom Europa. I følge en artikkel i Finansavisen mener han det er forskjell på smøring og korrupsjon. Han mener det er naivt å ikke følge den lokale kulturen i Midtøsten:

- Det går en viktig grense ved det å oppnå særfordeler. Det gjør ikke Jotun ved å betale tjenestemenn. Hadde vi ikke betalt disse tjenestemennene, ville selskapet stilt i andre rekke i forhold til andre selskaper, heter det i artikkelen.

Betyr det at Statoilsaken har vært en storm i et vannglass og at de to fagforeningslederne har ridd sine etiske kjepphester unødvendig hardt?

Hans Marius saltveit sier det i prinsippet ikke spiller noen rolle om man betaler 300 kroner til tolleren i Baku eller 100 millioner til et stort selskap. Samme lovverk og retningslinjer gjelder i begge tilfeller. Dessuten; 300 kroner kan være lite her hjemme, men tilsvare en månedslønn i Baku.

Fagforeningslederen mener man må starte antikorrupsjonsarbeidet på toppene, der pengene er store, slik som i Statoil. Saltveit setter Statoilsaken inn i et makroøkonomisk perspektiv, som rekker langt utover kontorene på Forus.

- Nye regimer ønsker å fjerne seg fra korrupsjon. For å få til det, ønsker de å samarbeide med selskap som jobber etter etiske retningslinjer mot korrupsjon, som eksempelvis Statoil for inntil få uker siden. Disse landene samarbeider med Verdensbanken om antikorrupsjon.

Dersom man påregner smøring, eller inngir seg på skjulte avtaler, slår man bena under antikorrupsjonsarbeidet, påpeker han.

- Man undergraver den naturlige, økonomiske veksten i land som Iran, Irak og Nigeria, land som sitter på store naturressurser. Det gjør at veksten ikke kommer hele folket til gode, men forbeholdes noen få personer.

- Og, inngir man seg på "smøring", kan man fort befinne seg på en karusell det er vanskelig å hoppe av, advarer han.

- Har du først betalt en gang, har du tatt skrittet inn i en verden du med all sannsynlighet ikke ønsker å befinne deg i på sikt. Ved å signalisere at selskapet godtar smøring, ender man opp med å forhandle prisen. Det kan koste selskapet dyrt i det lange løp. Det lønner seg å holde sin sti ren, å ta klar avstand fra bestikkelser og korrupsjon.

Storingsvedtak om strakstiltak for dykkerne

Skrevet av: Mette Møllerop

Bakgrunn

Ved Kongelig resolusjon 27. juni 2003 ble det vedtatt å utgiftsføre inntil 10 mill. kroner uten bevilgning for å iverksette strakstiltak for pionerdykkere som er i en prekær og akutt økonomisk situasjon. Strakstiltakene ble iverksatt samtidig med fremleggelsen av St.meld. nr. 47 (2002-2003) Gransking av pionerdykkernes forhold i Nordsjøen. Det fremgår av stortingsmeldingen at Regjeringen mener det bør etableres en kompensasjonsordning for pionerdykkerne i Nordsjøen. I påvente av Stortingets behandling av meldingen ønsket Regjeringen å iverksette strakstiltak overfor pionerdykkerne. I forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2003 traff Stortinget følgende vedtak: «Stortinget samtykker i at Regjeringen får fullmakt til å iverksette nødvendige tiltak for å bistå pionerdykkerne med råd og hjelp i økonomiske forhold i påvente av Regjeringens forslag til Stortinget med grunnlag i NOU 2003: 5 Pionerdykkerne i Nordsjøen».

Strakstiltakene innebærer at det kan utbetales inntil 200000 kroner til hver enkelt pionerdykker etter individuell vurdering. Det ble forutsatt at utbetalingene går til fratrekk i en eventuell kompensasjonsordning, jf. St.meld. nr. 47 (2002-2003). Det ble i den kongelige resolusjonen vedtatt, med hjemmel i bevilgningsreglementet § 11, at Kongen samtykket i at utgiften ble pådratt og dekket.

Regjeringen har ved disse strakstiltakene ikke forskuttert Stortingets behandling av meldingen. Tiltakene er ment som hjelp til enkelte av pionerdykkerne, for å hindre uopprettelig skade for disse før behandlingen av stortingsmeldingen.

Det foreslås på denne bakgrunn at det i statsbudsjettet for 2003 bevilges 10 mill. kroner under kap. 1500 Arbeids- og administrasjonsdepartementet, ny post 70.

Utbetalinger og retningslinjer

Arbeids- og administrasjonsdepartementet ga 27. juni 2003 Den Norske Sjømannsmisjon tilsagn om tilskudd på 1.5 mill. kroner til opprettelse av stiftelsen Kontaktelefon for Pionerdykkere. Dette skjedde etter at departementet hadde mottatt en søknad om støtte til en slik stiftelse fra Sjømannsmisjonen, på vegne av biskopen i Bjørgvin, Sjømannsmisjonen og Nordsjødykker Alliansen. Samtidig ble det ved Kongelig resolusjon 27. juni 2003 stilt midler til disposisjon, slik at det kunne ytes inntil 200000 kroner til pionerdykkere som er i en prekær og akutt økonomisk situasjon.

Stiftelsen ble opprettet 29. juni 2003. Styret i stiftelsen består av to representanter fra Sjømannsmisjonen og tre representanter fra Nordsjødykker Alliansen, samt biskopen i Bjørgvin som formann. Biskopen i Bjørgvin har dobbeltstemme ved stemmelikhet.

Departementet la til grunn at stiftelsen knyttet til seg relevant kompetanse på gjeldsrådgivning og annen aktuell økonomisk rådgivning. Stiftelsen har god kunnskap om hvem som er pionerdykkere, og deres livssituasjon. Stiftelsen ble, i forbindelse med sin økonomiske rådgivning, bedt om å innstille overfor departementet hvem som skal ytes inntil 200000 kroner som et strakstiltak. Departementet har senere presisert overfor stiftelsen at det i innstillingen til departementet skal fremgå hvilket beløp som skal utbetales til den enkelte, og at stiftelsen skal arbeide for å finne gode og varige løsninger for den enkelte pionerdykker. Det ble også presisert at innstillingene om utbetalinger skal sikre at pionerdykkerne ytes hjelp så snart som mulig. Departementet har forestått, og forestår, utbetalingene til de enkelte pionerdykkere på grunnlag av og etter hvert som stiftelsen innstiller overfor departementet.

Problemerkene for pionerdykkerne er sammensatte. I enkelte tilfeller har stiftelsen også lagt sosialmedisinske kriterier til grunn i fortolkningen av begrepet «prekær og akutt» økonomisk situasjon. Dette er akseptert av Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Stiftelsen har 12. september 2003 bedt om å få fullmakt til å gi gjeldsrådgivning ut over det som har vært nødvendig for å løse akutte gjeldsproblemer. Stiftelsen antar at dette gjelder i overkant av ti dykkere, og at det er nødvendig å få stilt 500000 kroner til disposisjon for dette. I den grad slik rådgivning er formålstjenlig for å sikre gode og varige løsninger for

disse pionerdykkerne, ser departementet det som hensiktsmessig å legge til rette for slik rådgivning allerede nå. Arbeids- og administrasjonsdepartementet tilrår: At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet for 2003 om strakstiltak for pionerdykkerne i Nordsjøen.

Dyr strøm tok knekken på Odda Smelteverk

Skrevet av: Mette Møllerop

God tilgang på rimelig elektrisk kraft var hovedgrunnlaget for produksjon i smelteverket. Å produsere kalsiumkarbid krever store mengder energi. Det var derfor en forutsetning for driften at en samtidig satte i gang vannkraftutbygging i Tyssedal. Da den nye eieren av smelteverket solgte aksjene i AS Tyssefaldene, lå konkursen i løypa.

Odda Smelteverk sin historie startet i 1906 med byggestart. I slutten av 1908 var produksjonen i gang og kraftanlegget var Europas største høytrykkskraftanlegg på den tida.

- Byråkratiet brukte bare tre uker på å bestemme seg for bygging av smelteverket, forteller Alf Johnsen, nåværende klubbleder i det forhenværende smelteverket.

I den tida gjaldt det tydeligvis å skape arbeidsplasser raskt. I dag går det kanskje like raskt den andre veien, å legge dem ned?

- Ja, det kan du si. Det var ikke lange tida de trengte på å bli kvitt oss i hvert fall. Fra selskapet ble solgt til Philipp Brothers Chemicals Inc 1.oktober 1998 og til administrerende direktør solgte aksjeposten vår i AS Tyssefaldene, kraftverket i Tyssedal, i 1999, tok det ikke lange tida før vi var konkurs. Argumentasjonen var at vi skulle konsentrere oss om selskapets kjerneaktiviteter.

At disse var avhengig av en rimelig strømtilgang, hadde tydeligvis mindre betydning.

Tradisjonelt har Odda Smelteverk vært en metallurgisk bedrift. Selv om en kalsiumkarbid var en viktig del av produksjonen helt fram til 2002, ble det den nitrogenbaserte produksjonen som dominerte på nittitallet. Da Philipp Brothers kom inn på banen hadde smelteverket rundt 250 ansatte, en omsetning på 300 millioner norske kroner og eksporterte 95 prosent av produktene til rundt 80 land over hele verden.

Hjertet i Odda endte i Tyskland

Var kjøpet av smelteverket i 1998 en del av en plan, eller var det tilfeldigheter som gjorde at smelteverket ble historie? Svært mange av Oddas innbyggere er sikre på at Philipp Brothers var den omveien det tyske selskapet Degussa Trostberg trengte for å få en monopolposisjon i markedet. 28.november 2002 kom NRK ut med en melding om at Odda Smelteverk ble etterforsket for ulovlig prissamarbeid med den tyske konkurrenten Degussa. "Det er satt i gang etterforskning mot ledelsen i den kriserammede bedriften. På bakgrunn av rettens kjennelse tok Konkurransetilsynet beslag i dokumenter i smelteverkets lokaler.

I følge informasjonssjef Elin Kleven, mistenker tilsynet at bedriftene har samarbeidet i forbindelse med avviklingen av virksomheten i Odda."

- EFTAS overvåkningsorgan ESA ville aldri tillatt det tyske selskapet Degussa å kjøpe Odda Smelteverk på grunn av den monopolsituasjon Degussa da ville ha kommet i, sa Terje Kollbotn, RV sin ordfører kandidat i Odda og tidligere klubbleder på smelteverket, under OFS sin konferanse i slutten av august. Degussa fikk likevel den monopolsituasjonen de ønsket ved å bruke alternative veier til mål.

Solgte aksjene med stor fortjenste

Alf Johnsen, nåværende klubbleder ved smelteverket, eller restene av det, er ikke i tvil om tyskernes hensikter.

– Degussa kom opp her med 10 – 12 mann for å se på bedriften, og det gjorde de grundig. De var her i 14 dager, gikk gjennom alt, fra utstyr til produksjon, men de kjøpte ikke. Eieren av Philipp Brothers derimot, tok en runde på en halv time uten å ha fagkunnskap om produksjonen, og kjøpte så smelteverket.

Da han kort tid etter dette solgte aksjeporteføljen som smelteverket hadde i kraftselskapet i Tyssedal, var det god grunn til å bli mistenksom.

Det er også et viktig poeng her at den nye eieren, altså Philipp Brothers, solgte aksjene for 50 prosent mer enn det de betalte for hele bedriften. Samtidig ble det bygd opp en ny fabrikk her og den påsto han var bygd for pengene fra aksjesalget. Det viste seg å ikke være riktig. Størstedelen av finansieringen kom i form av låneopptak.

Var dette avtalt spill mellom Phillip Brothers og Degussa?

- Min mening er at det var avtalt spill. Den reelle kjøperen var Degussa, ikke Philipp Brothers. Det kan sannsynligvis ikke dokumenteres, men vi føler at noe er skjult her. Da smelteverket ble slått konkurs, satt Degussa igjen med eneretten på de to produktene Decy og Cy-50.

Hvordan manøvrerte de seg inn i en slik posisjon?

- Da smelteverket la ned karbidproduksjonen og fortsatte med kalkovner og Dicy, inngikk de en avtale med Degussa om at Degussa skulle levere cyanamid. Betingelsene for avtalen var at smelteverket ikke produserte Cy-50 (hydrogencyanamid) Tyskerne skulle ha eneretten på dette. På det tidspunktet var også Japan produsent av Cy-50. De la etter hvert ned sin produksjon, og i den perioden var Odda Smelteverk og Degussa de eneste to produsentene av Cy-50 i verden. Med tyskernes krav om nedleggelse av denne produksjonen som en forutsetning for cyanamidleveringen, fikk tyskerne monopol på Cy-50.

Energifordelen

I dag er kinesere inne i fabrikkene for å kjøpe seg billig produksjonsutstyr.

– Det føles ganske bittert å se at kineserne som rent teknisk ligger 20 år etter oss, kjøper produksjonsutstyr av høy kvalitet på billigsalg. Vi vet jo at smelteverket, med andre forutsetninger, var meget konkurransedyktig. Vi hadde topp utstyr, og vi hadde kunnskap og kompetanse hvor grunnlaget for produksjonen var bygget på forskning gjennom generasjoner.

Dere kunne med andre ord fortsatt vært konkurransedyktige?

- Ja, det kunne vi vært på grunn av billig energi. De fordelene vi har hatt i Norge har vært billig strøm, og det skulle jo bare mangle, det var jo vår strøm. Vi bygde selv kraftverket og vi eide det.

Det finnes kritiske røster som mener denne type industri sløser med energien?

- Ja, det er en kraftkrevende industri, det er det ingen tvil om, men se hva den har bidratt til av verdiskapning. Bedriften var hjertet i Odda. Den ga 550 mann arbeid og et inntekstgrunnlag til menneskene og samfunnet som gjorde Odda til et godt sted å bo. Og som jeg sa, kraftverket ble bygd av smelteverket sjøl på grunnlag av vannkrafttilgangen i Tyssedal. Kritikken som går på sløsing av strøm må heller rettes mot kontorpallassene til Aker og andre industrigiganter, hyttekomplekset til Kjell Inge Røkke og andre lignende unødvendige energiforbrukere.

- Tyssedal kraftverk er for øvrig fredet som det eneste kraftverk i verden, sier Terje Kollbotn. - Fredningen gjelder også alt, fra fjellet til fjorden. Kraftverket, både innvendig og utvendig, er et syn for øye og representerer det evige. Vannkraft er en evigvarende ressurs. I 2005 feirer vi 100 års jubileum for elektrisitetslandet Norge. For å varme opp den gamle kraftstasjonen og andre industribygder, tok jeg initiativ til en fjernvarmeplan for å forvalte spillvarme som ellers gikk rett i fjorden. Det fikk jeg ikke politisk gjennomslag for, men vi satte dette i gang her ute likevel. Her har vi nok spillvarme til å varme opp hele Odda, men altså ikke politisk vilje til det. Vi sparer strøm, vi bruker bare to prosent elektrisk kraft i forhold til det vi ville brukt ved elektrisk oppvarming. Vi sparer halvannen millioner i året i strømutgifter. Vi har en total mangel samfunnsstyring over de nasjonale og lokale ressursene. Det ligger et stort potensial i å utnytte det vi allerede har, for eksempel spillolje fra industrien. TTI tar fjern-varme ut, det varme vannet ledes via tur/retur rør inn her og omdannes til varm luft. Fakkelen til TTI kan lages om til elektrisk kraft for en rimelig penge. Resultatet ville være 100 til 120 GWH. Vi kan også ta damp fra Nordzink og produsere rundt 30 GWH. Mange bekker små blir mange GWH sier Terje Kollbotn.

1908: Alby United Carbide Factories Ltd. startar produksjonen av kalsiumkarbid i Odda.

Planlagt årleg produksjon er 32.000 tonn.

1909: North Western Cyanamide Company startar produksjonen av kalsium-cyanamid på same fabrikk-området. Årleg produksjon er 12.000 tonn.

1921: Den verdsomspennande depresjonen tidleg i 1920-åra når også Odda, og dei to fabrikkane stoppar i 1921.

1924: Odda Smelteverk AS vert grunnlagt.

1937: British Oxygen Com-pany kjøper aksjane i Odda Smelteverk. Å verta ein del av det internasjonale BOC-konsernet, sikrar Odda betre sal og utvikling.

1951: Dicyfabrikken startar opp i Odda.

1982: Odda Smelteverk tek i bruk ein av verdas største lukka kalsiumkarbidomnar.

1993: Seinare års satsing på kvalitet og kundefokus, resulterer i sertifisering etter ISO 9001

1998: Philipp Brothers Chemicals Inc. tek over som eigar av selskapet.

1999: Odda Smelteverk førebur produksjonen av eit nytt produkt hydrogen-cyanamid (CY-50)

2002: Odda Smelteverk stopper i juni produksjonen av kalsiumkarbid og i november stoppes midlertidig produksjonen av Dicyanamid.

Bildetekst 1: Slik så det ut en sommerdag på 70-tallet da smelteverket var en av de ledende produsenter av kalsiumkarbid

Bildetekst 2: I dag: En spøkelsesby. En fabrikk preget av forfall. Ugraset har overtatt makten i det engang så velholdte området.

Bildetekst 3: Fortsatt finnes noen som ikke vil gi opp...

Bildetekst 4: Her ligger kalken ennå.

Bildetekst 5: I kjølehallen var det alltid varmt. Det var aldri snø på taket her. Den største ovnen brukte like mye strøm som Stavanger by når den gikk for fullt.

Bildetekst 6: Det måtte et imponerende anlegg til for å drive i verdenstoppen

Bildetekst 7: To typer koks ble brukt, metallurgisk koks (fra kull) og petroleums-koks (fra olje). Koksen ligger fortsatt her i svære hauger.

Bildetekst 8: På denne banen kom råstoffet opp fra havnen

Bildetekst 9: Terje Kollbotn: Norge står i en særstilling med sine rike muligheter for vannkraftutbygging. Sveits for eksempel, med sine alper, er totalt forskjellig fra Norge og våre fjell. Der har de en dam, et rør, en turbin. Vi har andre energikilder. Strøm basert på vannkraft er fleksibelt og effekten kan reguleres på sekundet, derfor er e-energi attraktivt. I dag selges strømmen ut som råvare til topp-pris. Det er Statskraft sin strategi.

Bildetekst 10: Smelteverket var hjertet i Odda. Nå er dette brutt ned. Med en markedspris på vår egen kraft fikk vi 50 millioner kroner i året i pris-økning. Kontrollrommet var hjertet i kraftverket.

Bildetekst 11: Her inne på museet er alle generasjoner av turbiner og generatorer på plass, fra den eldste generator til den yngste. En generator gir strøm nok til en bygd på 20.000 mennesker. Her har vi hatt fagfolk med stolthet. Stikkord er holdbart, driftssikkert og kvalitet. Som du ser, ikke et støvkorn på turbinene.

Bildetekst 12: Sjølberging var et viktig prinsipp. Alt arbeid som var mulig å gjøre selv skulle gjøres på stedet av egne folk. Vi hadde ikke bare denne ene smien, det finnes flere av dem, både på toppen av rørgata og en rekke andre steder.

Sjølbergingsprinsippet sto sterkt, og det var både enklest, raskest og mest praktisk å foreta reparasjoner og vedlikehold så nært åstedet som mulig.

Flikkerstimulering

Skrevet av: Mette Møllerop

Hva er flikkerstimulering?

Stimulering av hjernen med skarpe avbrutte lysglimt.

Eks:

- Skarpt sollys i kombinasjon med helikopterrotor
- Kjøring gjennom skog med lav sol mellom trærne.
- "Stroboskop - lys" på diskotek.

Hva skjer?

- Plutselig elektrisk utladning av hjerneceller
- Irritasjon av hjernen.
- Ukontrollerte, ufrivillige bevegelser (kramper) Ikke nødvendigvis epilepsi
- ca. 1% av befolkningen (35 000) har diagnosen epilepsi i dag.
- ca. 5% av befolkningen (200 000) har hatt et eller flere epileptiske anfall.

Dette kalles "leilighetsanfall".

- Diagnosen stilles gjennom EEG-analyse.
- Dvs: Verifisering av epileptisk aktivitet i hjernen utenom anfallene.

Hva disponerer for anfall?

- Lite søvn
- Stress
- Brått avsluttet alkoholforbruk
- Hyperventilering
- Forgiftning
- Latent epilepsi
- Høy feber m.m.

Hvordan kan vi forebygge anfall?

- Benytte mørke solbriller med sideskjold
- Unngå å sitte på solsiden
- Unngå stort alkoholforbruk tett inn på utreisen (hangover)
- Evt. Hjelp til å bearbeide flyskrekk/ redsel
- Passe på å få nok søvn før utreise

Ha sunne levevaner!

Hvordan kan vi hjelpe en person med anfall?

- Undersøke om personen er bevisst
- Sørge for frie luftveier
- Unngå at pas. skader seg selv
- Personen fraktes så fort som mulig til lege/sykehus

Skarpe lysglimt kan gi epilepsilignende anfall

Skrevet av: Mette Møllerop

Jeg satt på den siden av helikopteret hvor sola kommer inn, forteller Svein Lossisus. - Det var på høsten med lav septembersol. Jeg halvsov, men kjente likevel hele tida blinking fra sollyset på øynene. Da jeg våknet så jeg ingen ting, kun en kraftig oransje farge, omtrent samme fargestyrke som du ser på det blinkende lyset på utrykkingsbiler.

Svein Lossisus arbeidet i fire år i Nordsjøen som sjukepleier for Norce Electronics. Første epilepsilignende anfall skjedde for to år siden. Opplevelsen var svært ekkel. Han visste ikke hvor han var, og etter noen sekunder forsvant det oransje lyset og alt ble svart. Dette varte i rundt 10 minutter.

Var du ved bevissthet?

- Ja, jeg var det, og jeg var ganske redd. Det var en skremmende opplevelse. Jeg fikk for øvrig god støtte av folkene som satt rundt meg. Da vi landet, sto en ambulanse klar og kjørte meg til Haukeland Sykehus. Jeg ble undersøkt av en nevrolog, men han fant ingen ting galt.

I fjor i juli skjedde det samme igjen da Svein var på vei ut på jobb i Nordsjøen. Også da var det sollyset som blinket gjennom rotorbladene som utløste anfallet.

- Lyset slo bak øynene mine og et minutt eller to etterpå kom det oransje lyset og så ble det igjen svart. Helikopteret returnerte tilbake til Sola. Også denne gangen kom synet langsomt tilbake, og i første omgang fant de ingen ting. I ettertid har jeg vært til lange utredninger hos spesialist for å finne ut om det er epilepsi. Det er det i hvert fall ikke, det har de dokumentert.

Har en funnet andre årsaker da?

- Legene har forsøkt med lysstimulering, men kunne ikke finne noen årsaker. De fant ingen utslag i det senteret som har med epilepsi å gjøre.

Har du merket noe liknende før dette skjedde eller etterpå?

- Nei, jeg har ikke hatt slike reaksjoner verken før eller senere. Jeg er glad for at det i hvert fall ikke er epilepsi,. Hadde det vært det, ville jeg ha mistet bilsertifikatet, og det har jeg selvfølgelig ikke gjort. Derimot har jeg altså mistet helsesertifikatet og skaden er klassifisert som yrkesskade. Det synes jeg er svært beklagelig, jeg trivdes nemlig svært godt i som sjukepleier i Nordsjøen.

Har du noen tanker om hva du kan gjøre for å sikre at andre ikke opplever det samme som du har gjort?

Sotede eller mørke vinduer vil nok hjelpe. I tillegg bør det bli påbudt å bruke mørke solbriller.

Statoil tilbake til staten!

Skrevet av: Terje Nustad

I media har den såkalte oljeeksperten Øystein Noreng hevdet at Statoil er gått ut på dato, staten bør selge seg ned og ha mer kontroll for å unngå flere korrupsjonsbeskyldninger. Han sier han er i mot korrupsjon i stor skala, men aksepterer mindre korrupsjon eller smøring som han da velger å kalle det. Han er for en større kontroll av selskapet til tross for at han henviser til Frankrike og ELF som ble 50 kontrollinstanser som ikke fungerte.

Oljearbeidernes Fellessammenslutning, OFS, er uenig i Noreng og mener det stikk motsatte. Politikerne må utnytte situasjonen i Statoil til å kjøpe seg opp igjen til 100 % eierskap. Eierne må utarbeide forretningsmessige visjoner med klare strategiske og etiske retningslinjer. Samtidig bør det være en åpen og bred samfunnsdebatt om norske selskapers internasjonale satsinger.

For OFS var utviklingen i Statoil og konsernsjef Olav Fjell sin avgang ingen overraskelse. Det var forventet at en korrupsjonsskandale ville dukke opp, og hovedårsaken til det tror vi er privatiseringen av Statoil. Vi tror ikke at det å bli privatisert eller komme på børs betyr at man blir korrupt, men Statoils forretningsmessige strategier blir vesentlig endret, den internasjonale finansverdenen stiller strenge krav, og skal man lykkes på den internasjonale oljearena, blir man lett fanget i korrupsjonens nett.

Dette var problemstillinger som både media og politikerne valgte å overse

i forbindelse med privatiseringen av Statoil. Jeg vil hevde at det var et fåtall aktører ut over OFS som påpekte disse forhold. OFS var i mot privatiseringen av Statoil og utarbeidet den gang et eget dokument som het "En Olje-politikk for Fremtiden" hvor nettopp disse forhold blir drøftet. Heftet kan leses i sin helhet på vår hjemmeside www.ofsa.no under arkiv.

Statoils satsinger internasjonalt har så langt ikke vært den suksessen som enkelte har påstått. Titalls milliarder er investert, men det viktigste for å lykkes internasjonalt har de ikke maktet, nemlig å få operatørstatus. Dette tror OFS er selve kjernen til hvorfor Fjell gjorde det han gjorde. Statoil var "desperat" etter en slik status, og Fjell satset 115 millioner på at det ville være avgjørende for å lykkes i Iran.

OFS hevder at oljevirksomheten er og vil forbli en gjennompolitisk bransje, ikke minst i den såkalte tredje verden hvor de fleste gjenværende reserver finnes. Kampen om konsesjoner handler mye om politikk, spekulasjon og korrupsjon som er like viktige som teknologisk kompetanse. I den grad man slipper til i de mest interessante områder må man ofte betale "signaturbonuser" av astronomiske størrelser, Statoil i Aserbajdsjan 500 millioner. Signaturbonuser er en tvilsom betalingsform gitt at den utbetales til et korrupt, udemokratisk regime eller stater som er involvert i aktiv krigføring. Statoil har den teknologiske kompetansen for å kunne lykkes, men har ikke den politiske og militære ryggdekning.

Det største fortrinnet Statoil har hatt er nettopp at staten var en 100% eier og at norsk oljeindustri ble sett på som et foregangsland hvor størstedelen av verdien har tilfalt det norske samfunn. Dette kom klart frem i Aserbajdsjan hvor Statoil fremstår dels som en representant for et sosialdemokratisk Norge uten skjulte maktambisjoner og dels som et symbolsk uttrykk for en oljepolitikk hvor et oljeprodukerende land klarte å sikre seg nasjonal kontroll over ressursene. Det var altså Norges renommé som gjorde at Statoil hadde størst tillit blant befolkningen i landet, men allikevel greide aldri Statoil å få operatørstatus.

I etterkant av korrupsjonsskandalen ble det rettet søkelys på Statoils etiske retningslinjer. Disse skal være meget gode og var utarbeidet som en følge av begivenheten i Nigeria på 90-tallet. Det ble den gang stilt krav om at Statoil burde trekke seg ut av landet, men ledelsen valgte å fortsette. Andre store oljeselskap som Shell og BP var foregangsselskap i utformingen av slike etiske kriterier i samme tidsrom. Spørsmålet blir selvfølgelig da om selskapene vil etterleve og gjennomføre de fine intensjonene man finner i disse etiske kriterier og vil et privatisert Statoil gjøre det i samme grad? Har vi ikke fått svarene?

Det er ingen tilfeldighet at flere av verdens mest korrupte og krigsherjede land også er oljeproducenter. Landets forhistorie er en ting, men ofte har de multinasjonale oljeselskapene og de rike vestlige stater vært deres støttespillere og blitt en del av problemet, ref. Angola. Det kan se ut som om fine ord om etiske kriterier er vanskelig å etterleve for dem alle.

Det er imidlertid et paradoks at Statoils styre premierer den ansvarlige for skandalen med en sluttpakke på totalt 54 millioner. Det er godt gjort når vedkommende allerede har svidd av 40 millioner for gambling med landets og selskapets troverdighet overfor det internasjonale samfunn. OFS mener styret med dette viser en manglende dømmekraft vedrørende etikk. Styrets totale behandling av saken virker noe underlig, også når de nå sier at alt er som normalt og at de vil videreføre de påbegynte forretningsmessige strategier, innbefattet internasjonaliseringen. Tross alt er selskapet fortsatt i klørne til ØKO-krim, og hva som kommer ut der, vet ingen.

OFS vil foreslå at Statoil må fremstå som et reelt alternativ til de dominerende multinasjonale oljegigantene. Når Statoil operer på oppstrømssiden i fattige land bør det ha teknologioverføring og lokal kompetanseutvikling som en overordnet målsetting. Dette vil innebære at Statoil i stedet for å konkurrere om størst mulig tilgang til oljereserver, bør konsentrere sine aktiviteter i tilknytning til prosjekter hvor selskapet fremstår i en teknologisk assistentrolle. En slik politikk vil innebære langt lavere økonomisk risiko, flere norske arbeidsplasser, mer tilførsel av teknologi og fremfor alt en mer rettferdig fordeling av natur- ressursenes verdier

OFS ber samfunnet om å må gripe fatt i kjernen til problemstillingen og ta de nødvendige grep.

Oljedrømmen som forsvant?

Skrevet av: Mette Møllerop

Tekst: Ole Andreas H.Engen og Odd Einar Olsen

Så skjedde det igjen! Rosenberg verft eller Aker Kværner som det nå heter, tapte for et spansk verft i kampen om en milliardkontrakt. Og som om ikke det var nok: Det var Statoil som sendte kontrakten ut av landet. Frustrasjonen er naturlig nok stor blant norske arbeidere i leverandørindustrien, og ropet om politisk aksjon kom således umiddelbart etter at avgjørelsen ble tatt. Men er politikerne den rette adressaten i en slik sak? Olje- og Energiminister Einar Steensnæs og Næringsminister Ansgar Gabrielsen er triste på leverandørindustrien vegne, men aksepterer Statoils begrunnelse om at Dragados har evne til å levere til avtalt pris og avtalt tid. Egentlig sier de at det er Statoil som bør bestemme hvem de ønsker som hovedleverandør, og at politikere ikke vil styre den oljeindustrielle utvikling direkte. De opptrer således i samsvar med den oljepoliske kurs som har tatt form de siste 10-12 årene.

Det vi i dag ser, er slutten på avviklingen av et industripolitisk regime der oljeindustrien ved siden av å drive forretning også skulle bidra til å utvikle andre deler av det norske samfunnet. Forvaltning av naturressursene skulle skje til "fellesskapets beste" og norske oljeselskaper skulle være de sentrale instrumentene for å få dette til. På 1970 og 1980-tallet betydde dette at oljeselskapene skulle skape arbeidsplasser, og samtidig "befrukke" norsk næringsliv ved å bidra til kompetanseheving blant små og mellomstore bedrifter. Nettverksbygging mellom forskning, tradisjonell industri og oljeselskaper skulle føre til utvikling og innføring av ny teknologi. I tillegg ble oljevirkksomheten underlagt distriktpolitiske målsettinger, og det ble knyttet spesielt store forventninger til hva funn i Norskehavet og Barentshavet kunne få for næringslivet i Nordland og Finnmark.

Denne politikken fikk sitt første grunnstøt i 1987, da oljeprisen sank til et nivå som knapt gjorde oljeproduksjon i Norge lønnsomt. Svakheterne kom til syne. Den "norske" teknologien, med store og ufattelig dyre plattformer, viste seg å være lite effektive under dårlige økonomiske rammevilkår. Heller ikke den distriktsmessige satsningen var vellykket. Hverken Harstad eller andre kystsamfunn langs Nordland, Troms og Finnmark fikk særlig glede av oljenæringens tilstedeværelse. Paradoksalt nok ble oppgaver og beslutninger i stedet sentralisert etter hvert som leting og produksjon spredte seg til nye havområder. På samme tid foregikk det et ideologisk hamskifte i den økonomiske politikken. Arbeiderpartiet byttet ut tradisjonelle sosialdemokratiske styringsinstrumenter med markedsmekanismen. Og dermed ble synet på hva som var fornuftige løsningene på oljeindustriens utfordringer endret.

Å bruke oljeindustrien for å nå nasjonale politiske målsettinger, har i dag liten gjennomslagskraft. Man snakker ikke lenger om arbeidsplasser og distriktsutvikling, men om verdiskaping og effektivitet. Teknologisk utvikling og samarbeid mellom myndigheter, oljeselskap og leverandørindustri har de siste årene redusert kostnadene. I følge KONKRAFT (videreføringen av NORSOK) er målsettingen ytterligere reduksjoner. Begrunnelsen er å styrke konkurranseevnen og øke verdiskapingen. Oljepolitikken er i dag konsentrert om de muligheter industrien har som internasjonal aktør – kompetansemessig og teknologisk. I den sammenheng er kortsiktige redningsaksjoner for enkeltvis arbeidsplasser i strid med tidsånden.

Den sentrale aktør i det "gamle" industripolitiske regimet var Statoil. Selskapet skulle være både myndighetenes forretningsfører, forvaltningsorgan og industripolitisk aktør. Rollene ble mange og forventningene uklare. Da Harald Norvik overtok som konsernsjef i 1988, gjorde han det klart at det måtte stilles sterkere krav til Statoil som et lønnsomhetsorientert og internasjonalt konsern. I 1990 gikk Statoil inn i en strategisk allianse med BP om satsning i Vietnam. Statoils virksomhet skulle ikke lenger begrense seg til norske farvann. Man skulle ut å konkurrere med de andre store oljeselskapene – og bli som dem. Senere har Statoil utvidet sitt engasjement i utlandet gjennom investeringer i blant annet Aserbajdian og Nigeria. Foreløpig står resultatene på ingen måte i forhold til innsatsen, hverken politisk eller økonomisk. De store internasjonale investeringene illustrerer imidlertid at Statoil i dag ikke lenger betrakter seg som et nasjonalt instrument for å bygge opp eller støtte norsk næringsliv, men et internasjonalt oljeselskap på lik linje med andre kommersielle selskap.

Selv om formålsparagrafen til Statoil ikke har endret seg, har myndighetene applaudert denne satsningen. Fra politisk hold er det signalisert som ønskelig med et sterkt og selvstendig Statoil - et selskap som kan konkurrere på like vilkår med de store hvor det måtte være i verden. Og da blir størrelse den sentrale målestokken. Kun et stort selskap kan oppnå den nødvendige internasjonale handlefriheten. Når Saga ble delt mellom Hydro og Statoil var det i tråd med denne

tankegangen. Økt forretningsmessig handlefrihet er også en viktig faktor. Delprivatiseringen og børsnoteringsen til Statoil fulgte således som en logisk konsekvens av en allerede fastlagt politisk kurs. Det er interessant å se hva som blir neste skritt? Enkelte har allerede blitt enda mer "visjonære" og har foreslått en sammenslåing mellom Hydro Olje & Gass og Statoil. Da vil de som ønsker seg et virkelig stort internasjonalt energiselskap langt på vei ha nådd sine mål.

I en slik situasjon vil de muligheter staten har til å styre utviklingen i oljevirksomheten være betydelig redusert. Statoil/Hydro vil i prinsippet fortsatt være de dominerende selskap på norsk sokkel og ha kontrollen over storparten av ressursene. De vil selvsagt justere sin virksomhet i henhold til konsesjonsbestemmelser og det norske regelverk. I praksis vil de imidlertid operere som multinasjonale selskap på en norsk sokkel som i synkende grad er et beskyttet område. Det er sannsynlig at norsk og britisk sokkel som følge av globalisering og EØS-avtalen om noen år vil være harmonisert. Det vil si at det samme regelverket vil gjelde på begge sokler. Da kan oljeselskapene lettere drive all sin virksomhet enten fra Norge eller England. Enkelte utenlandske selskaper har allerede snust på den ideen. Det har med jevne mellomrom vært antydning at Statoil ønsker å flytte hovedkontoret fra Stavanger til Oslo. Hver gang har dette blitt avvist - til lokale Stavanger-politikeres lettelse. Dette kan faktisk bli en uinteressant problemstilling. Statoil vil som andre oljeselskap søke til de finansielle sentre. Skrekkscenariet er altså at norsk oljevirksomhet blir redusert til noen filialer som er styrt fra London.

Leverandørindustriens situasjon i dag illustrerer at norske myndigheter langt på vei har abdisert i rollen som aktiv aktør i den norske oljevirksomheten. Det industripolitiske regime de hadde bygd opp for å utvikle norsk oljevirksomhet til fellesskapets beste, ble avvirket til fordel for markedsmessige prinsipper. Målet var effektiv drift og forvaltning. Det er i seg selv ingen dårlig målsetting. Spørsmålet er om man kan være i ferd med å hive barnet ut med badevannet. Skal Norge opprettholde sin funksjon som olje-nasjon er det en nødvendig betingelse at selve virksomheten også foregår her. Da bør det eksistere selskaper som ivaretar disse funksjonene. Kanskje bør det også være selskaper som har en litt større horisont enn snevre bedriftsøkonomiske lønnsomhetskriterier skulle tilsi – selskaper som i tillegg til å drive kommersielt også kan bidra med noe så gammeldags som verdiskaping og kompetanseutvikling for samfunnet som helhet. Skal man unngå "forvitring" kreves både teknologisk og kommersiell fornyelse. Det er i den sammenheng ikke urimelig å forlange en politikk som aktivt arbeider for dette. I dag er det fristende å hevde at den politiske kreativiteten er fraværende, og på langt nær i stand til å takle morgendagens utfordringer.

Minneord om May-Lisbeth Bergh

Skrevet av: Mette Møllerop

Natt til 12. september døde May-Lisbeth Bergh.

Det var med stor sorg vi fikk meldingen om at May-Lisbeth var gått bort. Det er bare noen måneder siden hun fikk vite at hun led av kreft. Hun døde på sykehuset, vi visste at meldingen ville komme, men vi ønsket ikke å få den på lenge.

May-Lisbeth ble født 18. september 1954 og vokste opp i Bergen og har i de siste 6 år arbeidet offshore for Eurest Support Services as.

Da May-Lisbeth brått gikk bort 12. september, var det en fargerik, humørfyllt og inspirerende skarp personlighet og en glitrende forteller som forlot oss. Blandt hennes arbeidskollegaer i forpleining på Statfjordfeltet ble hun rask et midtpunkt i kaffepausene.

Mange har noe å takke May-Lisbeth for. Vi som fikk nytte godt av hennes vidsyn, lærdom og humor, omsorg og omtanke, vi som hadde det privilegiet å være vennene, vil uttrykke en siste takk for alt hun var for oss.

Våre tanker går til hennes 16 årige datter.

Kenneth Hatteberg

nestleder OFS klubben Eurest

Nye regler ved arbeidspendling mellom norsk kontinentalsokkel og utlandet

Skrevet av: Mette Møllerop

Fra og med inntektsåret 2003 er det innført endringer i forbindelse med den skattemessige behandlingen av utgifter til arbeidsreiser mellom hjemsted i utlandet og norsk sokkel. Endringen gjelder for skattytere som er skattepliktige etter petroleumsskatteloven § 2, jf § 1.

Arbeidstakere bosatt innenfor EØS-området: Utgifter til reise fra hjemsted i utlandet til oppmøtested/heliport dekkes av arbeidsgiver. Skattyter kan velge mellom to ulike metoder for behandling av slike ytelser (se talleksempler nedenfor).

Alt. 1 Bruttometoden: Ved bruk av denne metoden skal ALLE ytelser gitt av arbeidsgiver tas med i trekkgrunnlaget. Bruk av "bruttometoden" gir skattyter rett til å velge mellom 15% standardfradrag og fradrag for faktiske kostnader.

Alt. 2 Nettometoden: Ved bruk av denne metoden skal den mottatte ytelse fra arbeidsgiver ikke tas med i trekkgrunnlaget. Det er kun et eventuelt overskudd i mottatte godtgjørelser som skal medtas. Ved bruk av denne metoden kan arbeidstakere kun kreve fradrag for faktiske kostnader, ikke 15% standardfradrag.

Eksempel:

Opphold 12 måneder, klasse 1		Opphold 12 måneder, klasse 1	
lønn	kr 800 000	lønn	kr 800 000
Reisekostnader	kr 50 000	reisekostnader (ikke overskudd)	kr 0
brutto inntekt	kr 850 000	bruttoinntekt	kr 800 000
minstefradrag	kr 45 700	minstefradrag	kr 45 700
15 % standardfradrag	kr 127 500	ordinære fradrag	kr 0
Alminnelig inntekt	kr 676 800	Alminnelig inntekt	kr 754 300
Beregnet skatt kr 249 410 + trygdeavgift kr 66 300 = totalt kr 315 710		Beregnet skatt kr 264 360 + trygdeavgift kr 62 400 = totalt kr 326 760	

Utgifter til reise fra hjemsted i utlandet til oppmøtested/heliport dekkes av arbeidstaker. Fradragsreglene er endret slik at arbeidstaker kan velge mellom 15% standardfradrag eller fradrag for faktiske reiseutgifter med det beløp som overstiger et bunnfradrag på kr 9 200.

Alt. 1: Valg: 15% standardfradrag

Alt. 2: Valg: Ordinære fradrag

Opphold 7 måneder, klasse 1

lønn	kr	400 000
brutto inntekt	kr	400 000
minstefradrag	kr	26 658
15 % standardfradrag	kr	60 000
Alminnelig inntekt	kr	313 342

Beregnet skatt kr 109 731 + trygdeavgift
kr 31 200 = totalt kr 140 931

Opphold 7 måneder, klasse 1

lønn	kr	400 000
bruttoinntekt	kr	400 000

minstefradrag	kr	26 658
kr	30 800	
reiseutgifter	kr	40 000
bunnfradrag	kr	9 200
ordinære fradrag	kr	0

Alminnelig inntekt kr 342 542

Beregnet skatt kr 115 107 + trygdeavgift
kr 31 200= totalt kr 146 307

Arbeidstakere bosatt utenfor EØS-området:

Utgifter til reise fra hjemsted i utlandet til oppmøtested/heliport dekkes av arbeidsgiver. Verdien av slike ytelser skal alltid legges til lønnsinntekten og tas med i trekkgrunnlaget. Utgifter til reise fra hjemsted i utlandet til oppmøtested/heliport dekkes av arbeidstaker. Arbeidstaker kan etter endringen velge mellom 15% standardfradrag eller ordinære fradrag.

NB! Ved valg av ordinære fradrag kan disse skattyterne ikke kreve fradrag for utgifter pådratt i forbindelse med reise mellom hjem i utlandet til oppmøtested/heliport.

Sjømannsfradrag - Dersom kravene er oppfylt kan sjømannsfradrag innrømmes uavhengig av ovennevnte valgmuligheter.

Skattekort

1. Tabellkort 7350 - Skattytere som arbeider på norsk sokkel vil få utskrevet tabellkort 7350. I dette tabellkortet er det innregnet minstefradrag og 15% standardfradrag. Kortet inkluderer norske trygdeavgifter og det skal trekkes forskuddstrekk i alle årets måneder. Dette kortet skal brukes når en velger å benytte "bruttometoden" se ovenfor, samt for arbeidstakere som er bosatt utenfor EØS-området. Vær oppmerksom på at utgiftsgodtgjørelse/naturallytelser som er dekket av arbeidsgiver alltid skal være med i trekkgrunnlaget.

2. Tabellkort 7150 - Dersom "nettometoden" se ovenfor, skal benyttes, må tabellkort 7150 brukes. I dette tabellkortet er minstefradrag innregnet. Kortet inkluderer norske trygdeavgifter og det skal trekkes forskuddstrekk i alle årets måneder. Vær oppmerksom på at godtgjørelser utbetalt utover gjeldene satser skal medtas i trekkgrunnlaget.

Innberetning - Det må spesifiseres hva som er lønn og hva som er utgiftsgodtgjørelser/naturallytelser, slik at arbeidstaker bosatt i et EØS-land ved ligningen kan ha mulighet til å velge hvilken type fradrag han/hun ønsker å benytte seg av.

April 2003

New rules that apply to commuters who travel between the norwegian continental shelf and home abroad

Skrevet av: Mette Møllerop

As from the income year 2003 the existing rules regarding taxation aspects of travel expenses incurred from work related travelling between home abroad and the Norwegian Continental Shelf, have been changed. The change applies to taxpayers that are tax liable to Norway pursuant to section 2, cf. section 1 of the Petroleum Tax Act.

Employees resident in the EEA: Travel Expenses covered by the employer when travelling from home abroad to meeting location/heliport

The taxpayer can choose from two different taxation methods for such expenses that are paid for by the employer (see examples below).

Alt 1. "Gross-deal" method:

When applying this method, ALL expenses paid for by the employer are subject to tax withholding. The gross deal method allows the taxpayer to choose between the 15% standard deduction and a deduction based on actual expenses.

Alt 1. "Net-deal" method: When applying this method, expenses paid for by the employer are not subject to tax withholding, with exception of any surplus from allowances received, which must be included. When applying the net deal method only actual expenses may be deducted. The 15% standard deduction is not applicable.

Example:

12 months stay, tax code 1			12 months stay, tax code 1		
Wages	NOK	800 000	Wages	NOK	800 000
Travel expenses	NOK	50 000	Travel expenses (no surplus)	NOK	0
Gross income	NOK	850 000	Gross income	NOK	800 000
Minimum deduction	NOK	45 700	Minimum deduction	NOK	45 700
15% standard deduction	NOK	127 500	Ordinary deductions	NOK	0
Net income	NOK	676 800	Net income	NOK	754 300
Calculated tax	NOK 249 410 +		Calculated tax	NOK 264 360 +	
NIS NOK 66 300 = total	NOK 315 710		NIS NOK 62 400 = total	NOK 326 760	

Travel Expenses covered by the employee when travelling from home abroad to meeting location/heliport.

The rules have been changed so that the employee may choose between the 15% standard deduction and a deduction based on actual expenses.

The first NOK 9 200 is not deductible.

Alt. 1: 15% standard deduction

Alt. 2: 15% ordinary deductions

7 months stay, tax code 1

Wages	NOK	400 000
Gross income	NOK	400 000
Minimum deduction	NOK	26 658
15% standard deduction	NOK	60 000
Net income	NOK	313 342
Calculated tax	NOK 109 731 +	

NIS NOK 31 200 = total NOK 140 931

7 months stay, tax code 1

Wages	NOK	400 000			
Gross income	NOK	400 000			
Minimum deduction	NOK	26 658			
Travel expenses	NOK	40 000			
- NOK 9 200	NOK	30 800	Ordinary Deduction	NOK	0
Net income	NOK	342 542			

Calculated tax NOK 115 107 +

NIS NOK 31 200 = total NOK 146 307

Employees resident outside the EEA

Travel Expenses covered by the employer when travelling from home abroad to meeting location/heliport. The value of such expenses must always be added to the gross wages and is subject to tax withholding.

Travel Expenses covered by the employee when travelling from home abroad to meeting location/heliport. The rules of deduction have been changed so that the employee may choose between the 15% standard deduction and ordinary deductions.

NB! If the employee has chosen ordinary deductions, he may not claim deductions for travel expenses incurred from travelling between home abroad and meeting location/heliport.

Seaman's deductions - If the conditions are met, a seaman's deduction may be granted regardless of the above mentioned options.

Tax table

Tax table 7350 - Taxpayers who work on the Norwegian Continental Shelf will receive tax deduction card 7350. This tax table includes minimum deduction and the 15% standard deduction. The tax table also includes NIS, and taxes must be withheld in advance every month. This tax table is used when applying the "gross deal method", see above, and for all employees not resident in the EEA. Please note that fringe benefits/payments in kind/expenses covered by the employer are subject to tax withholding.

Tax table 7150 - If the "net deal method" is applied, see above, tax deduction card 7150 must be used. In this tax table the minimum deduction is included. The tax table includes NIS, and taxes must be withheld in advance every month. Please note that taxable part of fringe benefits and payments in kind are subject to tax withholding.

Report - Wages and payments in kind/fringe benefits are still to be specified in order for employees resident in the EEA to choose between the "net-deal" and the "gross-deal" method.

Månefisken

Skrevet av: Bjørn Tjessem

Tegningene er laget av Charlotte Schibstad Møllerop, 7 år.

Det er kanskje ikke så mange som har hørt om månefisken, og det hadde ikke jeg heller før OFS konferansen i august. Det var Tor Moen fra Heis-montørens fagforening som gjorde oss oppmerksom på denne "søte", men sårbare fisken.

Det er kanskje ikke så mange som har hørt om månefisken, og det hadde ikke jeg heller før OFS konferansen i august. Det var Tor Moen fra Heismontørens fagforening som gjorde oss oppmerksom på denne "søte", men sårbare fisken.

Den kan faktisk bli over tre meter og veie to tonn. Månefisken eller klumpfisken er en fastkjevet fisk med rundaktig sterkt sammentrykt kropp. Det er en tropisk fisk, men det hender at de kommer inn i Golfstrømmen og driver nordover på høsten. Siden den nesten ikke kan svømme, klarer den ikke å snu. I Danmark har de en månefisk i akvariet, men på grunn dens dårlige svømmeferdigheter, oppholder den seg helst langs glassveggen i akvariet. Dette fører til at den får store slitasjeskader på siden.

Første nyttårsdag ble det funnet en månefisk på snaut 10 kilo i fjæra i Aurlandsfjorden. Her fant den sitt siste hvilested, etter å ha hatt tilhold i fjorden siden før jul. Den tålte ikke kulden. Den er også funnet helt opp til nord Norge.

Det pågår for tiden et intenst arbeid blant en del forbund i YS om å lage et storforbund. Det var Statstjenestemannsforbundet, Stafo, Flerfaglig Fellesorganisasjon, 2fO og Kommunalansattes Fellesorganisasjon KFO som startet denne prosessen. Det store flertallet i disse forbundene er stat og kommunalt ansatte. Senere kastet Prifo seg inn i prosjektet som stort sett består av privatansette.

De er ikke de første som ønsker å bli store. Det å være stor er blitt en trend. Alle vil være store i dag, enten det er bedrifter, kommuner, eller fagforeninger. Er det å bli stor eneste løsningen på en rekke fagforbunds problemer?

Det er klart at det å være stor kan ha sine fordeler. Det kjenner vi både fra oss selv som mennesker og fra dyreriket. Men vi kjenner like godt historiene om at det er ikke er størrelsen det kommer an på. Historien om David og Goliat skulle jo være kjent nok og hvem frykter ikke den lille pissemauren?

En kan skremme med å være stor, men det er ikke alle som lar seg skremme av det. Det er gjerne de små giftige som skremmer mest, og de er som regel ikke redde for å bite om det er nødvendig.

Det er ikke dermed sagt at stort er dårlig og smått er godt. Så enkelt er det ikke. Store hærer som går i takt mot et felles mål er helt klart bedre en flokk skremte små kaniner som vimer rundt uten mål og mening. I fagforenings sammenheng er jeg ikke overbevist om at store forbund med en rekke forskjellige interesser hos medlemmer/ klubber er det rette. Dersom en har avklarte spesifikke mål som alle er enige om, og tørr å bite om nødvendig, ser jeg ingen fare. Men det viser seg at det sjelden er tilfelle. Dersom en skal jobbe for store politisk reformer, må en da være store og tunge?

For å kunne overleve i vann må en kunne svømme, det hjelper ikke å bare være stor. Tunge store fagforeninger har ofte disse problemene, og blir stort sett drivende rundt. En vil aldri få den nærheten til utfordringene ute hos medlemmene når det er 100.000 medlemmer og et styre på toppen med 10-12 personer. Jeg har i mange år vært en del av et slikt stort samleforbund og problemene var at mindre grupper aldri fikk lov å slåss for sine særkrav. Det var ikke det at ledelsen ikke så dem og visste om dem, men konsekvensene av å la noen grupper få slåss for sine bransjekrav ville medføre at de på toppen ikke lenger hadde kontroll og fryktet at andre grupper også ville kreve særbehandling.

Jeg mener det finnes to hovedtyper fagforbund. "Samleforbund" fellesforbund/fellesorganisasjon som organiserer i et vidt spekter av forskjellige faggrupper, og profesjonsforbund eller bransjeforbund som er mer rettet inn mot et enkelt fag eller en hel bransje.

OFS er et bransjeforbund, men har navnet til en fellesorganisasjon/ fellessammenslutning. Det kommer av historien hvor flere fagforbund i samme bransje slo seg sammen til en felles sammenslutning. Vi er fortsatt et profesjonsforbund eller

bransjeforbund og det har sin klare fordel. En har stort sett en felles arbeidsplass og lønna kommer opp av det samme hullet.

Problemstillingene og utfordringene er ofte de samme. Eller for å si det på en annen måte, vi kan konsentrere mye mer av kreftene til det som tjener våre medlemmer da vi er i samme bransje/båt. Vi slipper å blande oss inn i andre bransjer. Vårt fokus er rettet inn mot petroleumsindustrien som er vårt definerte område.

Men, det er langt fra min mening å si at vi bare skal ligge og kose oss i vår egne lille andedam. Samhandling med andre er alfa omega for å endre de politiske beslutningene som vil medføre negative konsekvenser for våre medlemmer og andre arbeidstakergrupper i samfunnet. Men her har vi, eller burde ha, fellesinteresser med alle fagforeninger i Norge og internasjonalt.

OFS driver et ganske intenst arbeid for å få til nettopp dette, men vi blir ofte avvist av de store tunge månefiskene. Grunnen til det er at de tenker mer på sin egen makt og fortrefelighet en å sette arbeidstakernes vilkår på dagsorden.

Gjennom UFF samarbeidet klarte vi å stoppe arbeidsrettrådets innstilling, og nå jobber vi sammen med sikkerhetsalliansen for å forsøke å stoppe den kanskje største trusselen mot arbeidstakerne i dette tiåret, nemlig raseringen av arbeidsmiljøloven.

Grunnen til at jeg velger å bruke månefisk som eksempel når jeg nå skriver litt om ulempene ved storforbund, er at nettopp småforbundenes fortrefelig helt forsvinner når ledelsen i enkelte forbund blir bitt av storkenkingen og bare ser sammenslåing som eneste utvei på interne problemer. Det å hovne opp og bli store og tunge gjør at en distanserer seg fra medlemmene og lokaldemokratiet. Jeg har aldri sett at det å bli stor i seg selv løser noen problemer. "Spis mer og bli stor så blir liksom alt mye bedre?"

Denne debatten vil nok om ikke alt forlenge dukke opp i OFS. Om en får et storforbund i YS, vil det påvirke de andre småforbundene i YS. Hvor store disse konsekvensene blir vet vi ikke ennå. Det å bygge seg store innen en bransje er bra, men det å bli spist "det er fali det"

Til slutt et lite ordtak som ofte er i bruk i OFS. Vi vil heller være 10 ville hester en 100 sauer.

Er du heldig finner du gjerne en "lost" månefisk i fjæra hjemme hos deg i høst.

Historie

Familiane Kari Øvstedal/ Arild Mykkeltveit og Gerd Irene Turlid Thy/Ottar Thy fann onsdag 1. januar ein stor Månefisk som hadde stranda i fjøra mellom Grønnene og Høydalen i Aurland.

Ein merkeleg fisk var observert før jul svømmende fram og tilbake. Antakeleg var det denne fisken som no vart funne stranda i fjøra.

Månefisken var skiferblå og vog 9,6 kg. Høgda mellom halefinnane var 76,5 cm, mens lengda var 52,5 cm. Sjølv høgda på kroppen var 36 cm. Fisken som og lyder det latinske namnet "Mola Mola" kan bli opptil 3,3 m og ha ei vekt på over 1000kg. Månefisken eller klumpfisk er ein fastkjevete fisk med rundaktig sterkt sammentrykkt kropp. Blygrå eller skiferblå med tjukk læraktig hud. Bukfinnar manglar og halefinnena er samansett til ein sigdforma vifte.

Fisken førekjem i øvre vasslag i tropiske hav. Den lever av plankton, maneter og blekksprut. Den er jordas fruktbareste virveldyr og gytar om lag 300 millionar egg. Det hendar at unge månefiksar 0,5m -1m kjem inn til Norskekysten som følgje av næringsvandring nordover med Atlanterhavsstraumen.

På slutten av 1960 talet vart det fanga inn levande månefisk i eit brislingsteng i Aurland. Denne vart henta med fly av akvariet i Bergen. Seinare har Harald Sjursen og Oddvar Vaksdal fått kvart sitt eksemplar av arten i garn på Flåm.

Månefisken er nå overlevert Aurland Barne og Ungdoms-skule slik at skulane i Aurland kan gjera seg kjent med denne.

I en pressemelding datert 9.september pålegger Oljedirektoratet operatørene med hjemmel i Aktivitetsforskriften § 68, jfr Rammeforskriften § 8, å umiddelbart iverksette de nødvendige tiltak for at redning av personell i sjøen skal kunne starte senest innen 30 minutter.

Seier for OFS og Lederne i saken om redning av personell i sjø

Skrevet av: Mette Møllerop

I en pressemelding datert 9.september pålegger Oljedirektoratet operatørene med hjemmel i Aktivitetsforskriften § 68, jfr Rammeforskriften § 8, å umiddelbart iverksette de nødvendige tiltak for at redning av personell i sjøen skal kunne starte senest innen 30 minutter.

- Dette er en seier for det arbeidet OFS og Lederne har lagt ned i forhold til redningstid i sjø, sier Roy Erling Furre, 2.nestleder i OFS. – Vi er glad for at vi endelig har fått gjennomslag for våre argumenter. Vi har gang på gang påpekt at de testene som har vært foretatt ikke har dokumentert at mennesker vil klare å overleve i sjøen så lenge som to timer.

I pressemeldingen pålegger OD operatørene å starte redningsarbeidet senest innen 30 minutter. Er det godt nok?

- OFS har krevd en maksimal redningstid på 30 minutter, ikke at redningsarbeidet skal starte innen 30 minutter.

Under vanskelige værforhold som det ofte er i Nordsjøen, er dette heller ikke godt nok. I tillegg er beredskapsplanene dimensjonert for 18-20 mennesker, ikke det verste scenariet med over 300 mennesker fra Heidrun i sjøen.

Pressemeldingen sier ikke noe om hva slags redningsmateriell operatørene skal bruke, men de pålegger iverksettelse av nødvendige tiltak.

- Ja, det er riktig. I forhold til den nye tidsrammen på redningstida mener vi det er underforstått at en må bruke både helikopter og bergingsfartøy. Nettopp værforholdene gjør at begge deler er nødvendig, samtidig.

OFS-innlegg sikkerhetsforums årskonferanse 2003

Skrevet av: Terje Nustad

Først vil jeg takke for invitasjonen til Sikkerhetsforum sin årskonferanse, ikke bare er konferansen viktig for OFS, men selve Sikkerhetsforumet er viktig for oss, noe som jeg igjen synes er viktig å påpeke overfor konferansen. Sikkerhetsforum er et forum skapt av politikere og myndighet som en følge av en negativ HMS-utvikling. Opprettelsen var nødvendig for at vi igjen skulle kunne få en positiv HMS-utvikling i norsk olje- og gassindustri.

Et forum som en arena der alle involverte parter kan være aktive og bidra, uten at de økonomiske næringsinteressene skulle være for fremtredene eller styrende. På en slik arena føler OFS seg langt mer bekvem og vil bidra positivt med sin kompetanse. Som et resultat av Stortingsmelding nr. 7 ble det vedtatt at en egen HMS-melding skulle utarbeides hvert fjerde år, helt i tråd med hva OFS krevde og som vi så på som en nødvendighet for at politikere og myndigheter igjen skulle kunne følge med i utviklingen.

Samarbeid For Sikkerhet, SFS, er en annen arena som styres av industrien og som OFS ble en del av i en periode. Jeg synes også det er riktig å påpeke det faktum at OFS ikke lenger er med i Samarbeid For Sikkerhet. Ikke fordi ikke OFS vil, men Deres daglige leder fant det plutselig riktig å gi oss et ultimatum, enten signerer dere vårt mandat innen en uke eller så er dere utestengt. Selvfølgelig da i en av de mest hektiske ukene med forhandlinger og mekling. En avgjørelse som var tatt av en person, uten saksbehandling i SFS. OFS stiller seg svært undrene til slike "demokratiske prosesser", og vi som hadde blitt fortalt at i dette utvalget så ble alle avgjørelser fattet etter konsensus-prinsippet.

Årsaken til at OFS ikke hadde underskrevet mandatet var at OFS også ville delta i Konkraft og Topplederforum, vi vil se helheten i utviklingen av industrien. OFS ønsker å delta på alle arenaer, ikke bare der industrien ønsker at vi skal delta. Krever vi da for mye, vi aksepterer ikke at LO skal ha en eksklusiv enerett i å være representert.

OFS har gitt et klart uttrykk for dette både overfor politikere og myndigheter. Selvfølgelig også overfor SFS som fikk det påpekt både muntlig og skriftlig i forbindelse med vår inntreden i mai måned 2002. Rett nok fikk OFS etter en svært lang tid et nei i fra OED. Vi bruker imidlertid de kanaler vi har til rådighet, og da vi er med i en annen stor hovedorganisasjon, YS, så forsøker de fremdeles å få dette til for oss. Det er mulig det er uvant for personer i fra enkelte oljeselskap å forholde seg til de muligheter et demokrati gir. Eller er det et uttrykk for det som kan lese i OLF sitt dokument "Vertskap og Tjenere" som ble trykket i forbindelse med deres 10-års jubileum for tre år siden, jeg siterer: "Oljeindustriens vertsland regner petroleumsressursene som nasjonal eiendom. Oljeselskapene er der som tjenere som straffes og belønnes enkeltvis. Derfor kappes de om herrenes gunst, og sier det de ønsker å høre. Oljeselskapenes tjenester er særpregede. Forholdene ligger ikke til rette for å lage fagforeninger og stå samlet," sitat slutt.

Hva har så dette med denne konferansen og dagens tema å gjøre, jeg skal jo prate om "Hvordan ivareta kravet om kontinuerlig reduksjon av risikoen for storulykker også i en moden fase?"

For OFS så er dette en side av samme sak, skal vi kunne nå en slik målsetting om kontinuerlig reduksjon så må arbeidstakernes organisasjoner kunne delta på alle arenaer. Disse arenaer kan ikke isoleres fra hverandre, men en må se helhetlig og ta et helhetlig ansvar.

Industrien selv forsøker å gi inntrykk av en slik isolasjon, og hvis det er riktig forstår jeg kanskje mer av hvorfor vi har hatt en negativ sikkerhetsutvikling de siste 10 år. Uansett mener OFS at det er økonomien som er den styrende kraft for alle parter, og at risikovilligheten øker i takt med reduksjon av inntjeningen.

OFS er ikke så risikovillige, og SFS sin daglige leders vedtak om å stenge oss ute er ikke et vanskelig vedtak for OFS å leve med, uavhengighetsinstinktet ligger sterkt forankret i OFS, vi har ikke lyst til å være en sau, hvis dere forstår hva jeg mener. Men vi tror det er en feil strategi i fra OED og næringens sin side å ekskludere den viktigste premissleverandøren på arbeidstagersiden.

OED forsøker selv å se helhetlig, noe som også gjenspeiler seg spesielt i rapporten til Norge og UK vedrørende å fjerne sektorgrensene. Stensnæs og Wilson påpeker nettopp i sin rapport viktigheten av å se HMS-problematikken i et mer helhetlig perspektiv og kopler der SFS og Step Change-prosjektet. SFS vil ikke vedkjenne seg en slik kopling, til tross for at

saker og brosjyrer i fra disse to arenaer er sammenfallende, eller er det bare en tilfeldighet? OFS tror ikke det, men vi evner i hvert fall å se det OED også ser nødvendigheten av.

La oss imidlertid nå isolere oss og se på hva en moden fase kan medbringe for en risikoreduksjon av storulykker. Jeg har allerede nevnt at risikoviljen øker i takt med reduksjon av inntjeningen og økonomisk rygggrad, noe som vil bli en hovedutfordring sammen med et økende aktørbilde hvor en lett kan få uklare ansvarsforhold.

Politikere og myndighetene har latt seg forføre av en lang periode hvor norsk olje- og gassindustri fremstår som suksessfull på alle områder, også på sikkerhetssiden når det gjelder storulykker. Den siste var helikopterulykken på Norne-feltet i 1997 hvor 12 personer omkom. Definisjon av storulykke kan være så mangt ut i fra hvilket ståsted den enkelte måtte ha. Vi har hatt flere ulykker hvor en person har omkommet og som er en katastrofe for de involverte. Selskapene forsvarer seg med argumentet om at sikkerheten har høyeste prioritet og som over tid lett blir oppfattet som tomme fraser. Det er imidlertid når vi får mange involverte, slik at ulykken kan defineres som storulykke, at det skapes store overskrifter og stor media oppmerksomhet. Det er slik situasjoner som kan være katastrofale ikke bare for de direkte involverte, men også for hele næringen, myndigheter og politikere.

OFS vil hevde at pionerdykkerne og den situasjonen de har kommet i, også kan defineres som katastrofal, eller at hundrevis av kollegaer mister helsesertifikatet og blir uføre. Når flere hundre mennesker sakte men sikkert den dag i dag får nedsatt helsen så kan det sidestilles med en katastrofe. Spesielt når faresignalene blir bagatellisert og ikke tatt alvorlig. Hva med våre helsemessige rammevilkår?

Den moderne verden har overlatt mer og mer av styringen og kontrollen til markedet. Det er børsene sammen med finansnæringen som legger premissene. Aksjeselskapenes direktører mister de langsiktige perspektiver og tenker mer på avkastningskrav og økonomiske kvartalsrapporter. Samtidig som de vet at de mest sannsynlig ikke vil være i direktørstolen i et så alt for langt perspektiv.

Risikovilligheten har blitt stor i Norge, og vi nærmer oss det konsekvensløse samfunn. OLF uttrykker det på sin måte i det nevnte "Vertskap og Tjenere", jeg siterer: Men som statsminister, Gro Harlem Brundtland (min tilføyelse), satte hun på bremsene, og tok til orde for kostnadseffektive virkemidler. Dette var i tråd med norsk tenkning. De norske reaksjoner på egne ulykker, som Aleksander Kielland-havariet og Bravo-utblåsningen, lignet ikke på de hysteriske internasjonale reaksjonene på Exxon Valdez og Brent Spar, selv om våre var langt mer alvorlig. I Norge ble det forstått at man må ta risiko for å få velferdsgevinstene i fra petroleumsvirksomheten. Internasjonalt utviklet det seg en langt sterkere risikoaversjon, sitat slutt.

Det er kanskje denne konsekvensløshet som kommer til syne når myndighetene har en slik tillit til næringen, at denne blir premiert med et funksjonelt regelverk, til tross for en negativ HMS-utvikling. Ja, regelverket har blitt så funksjonelt at selv politi og påtalemyndighet vil ha store problemer med å kunne håndheve dette. Når de har problem, hvordan skal vi da som arbeidstakere kunne gjøre det.

Oljenæringen har de siste 10-15 år hatt en rekke branner, gasslekkasjer og andre nestenulykker som lett kunne ha utviklet seg til storulykker. Rett nok har vi unngått disse i den senere tid, og de store ulykkene blir "lett" glemt.

Vi er nå inne i en tid hvor marginale felt og haleproduksjonsfase blir daglige begrep, begrep som signaliserer utfordringer både av teknisk og økonomisk art. Næringen presser på og krever bedre rammevilkår og mindre styring i fra politiker og myndighetsnivå. Oljeselskapene roper etter bedre rammevilkår, de ønsker å vanne før de sår, og har vist liten vilje til å pløye ny mark. La oss håpe at politikerne også ser sysselsettingsproblematikken i et samfunnsøkonomisk perspektiv når rammevilkårene diskuteres.

Politikere og myndighet responderer feil når de bygger ned sitt tilsynsapparat, når de splitter dette i to uten å øke deres rammevilkår. Det har i flere år vært en kjent sak, at skulle OD også i fremtiden fremstå som et sterkt tilsynsorgan, så må rammevilkårene økes i takt med aktivitetene på sokkelen. Noe OFS også tidligere har påpekt, blant annet i en egen studie som konkluderte med at vi hadde et sikkerhetssystem i forvitring.

Myndighetene har fått den oppfatning om at trenger flere aktører på sokkelen, for de har mye å bidra med så vi senker inngangsbilletten til et minimum for å bli operatør. Da vil vi oppleve den langsiktige bane hvor flere tusen milliarder er gevinsten, hevder de innvidde. Det kan være riktig å få flere aktører, men til hvilke kriterier, og er det akseptabelt med en aksjekapital på 5 mill. nok og 5-10 ansatte med kunnskap innen geologi og reservoar.

Hva har egentlig et slikt selskap å bidra med ut over å ha lavere overhead-kostnader, kan ta liten risiko, totalt avhengige av operatørens kompetanse og lave krav til avkastning. Det er lett å bli blasert i denne bransjen, noen synes det er flott å tjene 50 millioner andre skal ha minst 500, og da helst så raskt som mulig.

Over 50% av ressursene ligger igjen i reservoarene, kan selskap med en slik aksjekapital bidra aktivt med forskning og utvikling for å øke utvinningsgraden, for å videreutvikle sikkerhetsstandardene og redusere faren for storulykker, og hva så hvis det skulle skje?

En storulykke vil fort kunne bli kostbar for et selskap med 5 millioner i aksjekapital, at de raskt vil gå konkurs. Det hevdes imidlertid at derfor blir nettopp sikkerheten viktig, ja den blir faktisk viktigere for de små enn for de store operatørene.

OFS kjøper ikke denne argumentasjonen så lett. Med 5 millioner i aksjekapital så sier det seg selv, at de kan ikke ta de store økonomiske eller sikkerhetsmessige risikoer. De påtar seg imidlertid et meget stort menneskelig og moralsk ansvar, som sikkert lett blir argumentert vekk basert på hva en mer kynisk sannsynlighetsberegning gir.

De store har tross alt et navn og et renommé, som det er langt viktigere å verne om både nasjonalt og internasjonalt.

Det vi da egentlig diskuterer er om hvor langt politikerne, myndighetene, arbeidsgiverne, arbeidstagerne og samfunnet er villige til å strekke risikovilligheten. Vi snakker om risikoen for å ofre menneskelige eller miljømessige ressurser for en eventuell økonomisk gevinst.

OFS mener at skal vi ivareta de menneskelige, miljømessige og de samfunnsøkonomiske interessene kan vi ikke overlate de marginelle fasene til "lykkejegere" som styres av markedskreftenes kyniske spill.

E-drift er det nye, teknologien skal overta og en får inntrykk av at snart kan alt løses via en PC på land. Da vil HMS-resultatene og driftskostnadene bli vesentlig redusert, hevdes det. Automasjonsfreakene mener deres svar løser det meste, men glemmer de menneskelige faktorene, tilstedeværelse, kompetanse og erfaring, og i den sammenheng kan jo gasslekkasjer være et stikkord. Er det virkelig det samme om en sitter 15 meter borte eller 500 kilometer unna? Hvis så er tilfelle må det ha skjedd radikale endringer i relasjonene i mellom hav og land i oljevirkksomheten? Hvilke operasjonelle og driftsmessige erfaringer vil et slikt personell ha over tid? Teknologien kan virke fristene i mange sammenhenger, men den kan også være en felle hvor viktig kompetanse går tapt. OFS vil gjerne forholde seg til ny teknologi, men å undervurdere de menneskelige ressurser i en høyrisiko-industri kan bli en kostbar erfaring. OFS registrerer at store prosjekt utarbeides og planlegges, uten at arbeidstakernes organisasjoner blir involvert. Vi vil hevde at arbeidstakerne i bransjen er fratatt sine demokratiske rettigheter i disse prosesser. Dette er et bevisst valg i fra næringen og som vil vise at den fremtidige maktbalansen i mellom de ulike aktørene forrykkes.

Kanskje Norge burde kjøpe tilbake aksjene i Statoil slik at det igjen blir et statlig selskap, eller skille ut et selskap som får ansvaret for utviklingen av de marginelle feltene uten de store krav til avkastning. Staten må bli langt mer aktive å gå i front der det sprøytes inn midler og hvor det satses offensivt på forskning og utvikling i et mer ressursforvaltningsmessig perspektiv. I et slikt perspektiv kan det være samfunnsøkonomisk å holde et felt i produksjon selv når en går med tap.

Da de teknologiske kvantesprang vedrørende ressursutvinningen lar vente på seg, kan vi kanskje ikke tillate en utvikling av de marginelle feltene, tiden er kanskje ikke moden sett i fra et teknologisk og et samfunnsøkonomisk ståsted? OFS vil tro at i løpet av ikke så alt for mange år, så vil vi på ny kunne ha en alvorlig oljekrise i verden. Produksjonskapasiteten vil snart ikke kunne dekke behovet, først da vil de marginelle feltene virkelig bli interessante, også for de store som nå kun vil skumme fløten av felt som kan tilfredstille et avkastningskrav på nærmere 20%. Da vil en også lettere kunne holde et sterkere fokus på risikoen for storulykker, i motsetning til hva vi i dag er villige til med et lite selskap, som kun har en visjon om at 10 million også er penger.

OFS vil hevde at politikere, tilsynsmyndighet, arbeidsgivere og enkelte andre organisasjoner er villige til å akseptere en storulykke, med blant annet bakgrunn i hva vi har erfart i områdeberedskapssaken. Risikoberegningene er blitt mer en sannsynlighetsberegning og hvor en aksepterer en responstid hvor flere vil måtte omkomme. Alle vet at overlevningsdraktene ikke er gode nok og tilfredstiller ikke kravene til en eventuell redningstid på mer en høyest 30 minutter, allikevel makter ikke myndigheten å gå inn med strakstiltak og si at responstid over disse minutter er uakseptabelt ut i fra dagens utstyr. Næringen selv mener 120 minutter er raskt nok, og vil draktene da bidra til å redde liv eller er det mest for å lette opphenting av forulykkede personer?

Det hevdes også at risikoene for at mer enn 5% av bemanningen aldri vil havne i sjøen i forbindelse med en storulykke. Dette begrunnes med at de fleste vil være sikret i stuplivbåter. Hvorfor akkurat 5%? Er det en tilfeldighet at ca 5% utgjør det antall mennesker det er plass til i et helikopter? For det igjen åpner for at beredskapsfartøy kan fjernes og den menneskelige faktor av opplevd sikkerhet settes til side.

Skal vi kunne ivareta en målsetting om en kontinuerlig reduksjon av risikoen for storulykker også i en moden fase, vil OFS mene at da kreves det sterke politikere, sterke myndigheter og sterke fagforeninger, hvis ikke vil vi lett komme til å spille oljepoker med livet som innsats.

Takk for oppmerksomheten!

Stavanger 16 september 2003.

Terje Nustad, Leder OFS

Bildetekst: Både Statoil og Dolphin fikk millionbøter for mangelfull sikkerhet i forbindelse med dødsulykken på Byfjord Dolphin.

Lærdommer fra organofosfatsaken:

Skrevet av: Mette Møllerop

Artikkelen er hentet fra www.arbeidstilsynet.no, Uno Abrahamsen, kjemisk seksjon, Direktoratet for arbeidstilsynet.

I perioden april-mai i år hadde Dagbladet en omfattende artikkelserie om helse-effekter av hydraulikkoljer. Vi fikk høre om arbeidstakere som "badet" i oljer.

Eksponeringer fra organofosfater i turbin- og hydraulikkoljer ble mistenkt for å være årsak til nevrologiske helseeffekter som har ført til at arbeidstakere har blitt uføre.

På Oljearbeidernes Fellessammenslutning (OFS) sin kongress i november 2002, vedtok delegatene en resolusjon som omhandlet de alvorlige helsefarene ved eksponering av organofosfater i hydraulikk- og turbinoljer. Saken ble videre tatt opp i Oljedirektoratets (OD) miljø- og sikkerhetsforum 5.12.2002. Men det var først med Dagbladets artikkelserie det ble "trøkk" på saken.

Ett resultat fra Dagbladets artikkelserie var en strøm av syke som tok kontakt med Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (ALF). Oljearbeidere, mekanikere og førere av anleggsmaskiner var noen av dem som tok kontakt. Bare i løpet av en dag tok 12 personer kontakt med ALF, både pårørende og skadde, alle med sjokkerende sykdomshistorier.

Direktoratet for arbeidstilsynet (DAT) tok i påskeuka kontakt med Statens arbeids-miljøinstitutt (STAMI) og ba dem gjennomgå forskningsstatus samt å komme med forslag til anbefalinger for eventuelt videre arbeid.

STAMI foreslo følgende:

- Det er et behov for bedre kjemisk karakterisering av de mange hydraulikkoljene/ væskene som er på markedet.
- Det er videre behov for å kartlegge eksponeringsnivåer for hydraulikkoljer/ væsker i arbeidslivet.
- Alle som mistenker at de er rammet av sykdom som skyldes eksponering for hydraulikkoljer/væsker har etter lov om yrkesskadeforsikring et ubetinget krav på å få en kvalifisert utredning av dette. STAMI vil gi anbefalinger om innholdet av slike utredninger.
- Kan eksponering for hydraulikkoljer/ væsker være årsak til kronisk nevrologisk sykdom? STAMI vil løpende vurdere forskningsbehovet på dette området.

OD og DAT arrangerte 3 juni i Stavanger et møte med berørte parter - industrien, fagforeninger, forskning, myndigheter og ALF. Hensikten var å gjennomgå status i saken sammen med de berørte partene og legge en felles plattform for den videre oppfølgingen.

Hvilke lærdommer kan man trekke av denne saken?

Myndighetenes måte å arbeide på, er gjennom strategiske planer, langtidsplaner og virksomhetsplaner. Dette plansystemet kan lett bli for stivt og bidra til at ny kunnskap og nye problemstillinger kan ha vanskelig å nå fram i prioriteringsprosessen.

Det er ikke sikkert at denne saken ut fra en tradisjonell kost-nytte-analyse burde vært prioritert fra myndighetene. Men fasit for hva som er en "riktig" prioritering er det ingen som har.

Det gjenstår å fastslå om organofosfatene i smøreoljene representerer det arbeidsmiljøproblemet som det blir påstått å være. Men uansett kan alle være enige om at det ikke kan være sunt å "bade" i oljer til turbin- og hydraulikksystemer. En rekke tiltak bør uansett gjennomføres - bedre merking, bedre vedlikehold - og arbeidsrutiner og enkle tekniske løsninger for å redusere eksponeringer.

Det er ingen ting som tyder på at denne saken vil utløse betydelige økonomiske konsekvenser. Dette bidrar selvfølgelig til at konfliktnivået er nokså lavt. Alle parter har lagt godviljen til.

Alle partene ble på et meget tidlig tidspunkt trukket inn i prosessen. Møtet i Stavanger 3. juni med partene var en utvilsom suksess og ga en god plattform for det videre arbeidet.

Det at STAMI på meget kort varsel kunne utarbeide en god rapport om den forskningsmessige status for helsekonsekvenser av organofosfater, la et solid grunnlag for det videre arbeidet. Som et statlig finansiert forskningsinstitutt, har STAMI fleksibilitet og troverdighet for alle parter.

Sist men ikke minst; Dagbladet gjennomførte et grundig løp og bidro sammen med ildsjeler og fagfolk med troverdig dokumentasjon. Kjemisk helsefare i arbeidslivet er fortsatt et betydelig samfunnsproblem.

Vi trenger mer av denne typen grundige artikkelserier. Etter min vurdering kan denne artikkelserien være et mønster for undersøkende journalistikk på arbeidsmiljøområdet.

1)Månedens laban!!

Skrevet av: Mette Møllerop

Tekst: Gunvar Eriksen - leder EAF

Som alle vet har vi som et våpen som vi kan bruke overfor våre arbeidsgivere.

Streike "våpenet" er noe som er nedfelt som vår måte å aksjonere på. Når vi snakker om streik tenker vi først og fremst på lønnsforhandlinger.

Det er også noe som kalles en politisk markering hvor vi som arbeidstakere setter oss ned i 1 time eller 2 for å demonstrere vår missnøye med for eksempel politikerne. Her i februar var det nettopp en slik politisk markering. Vi som arbeids-takere viste vår missnøye med hvordan politikerne raserer våre jobber med å flagge ut både det ene og det andre. Parolen denne gangen var at nå må regjeringen og stortinget gjøre det mer attraktivt for bedrifter å investere i Norge og på den måten skape arbeidsplasser. Vi streiket ikke mot våre arbeidsgivere, men FOR.

En kan begynne å lure, når da bedriften trekker oss i lønn i etterkant av en slik markering!! Her drar vi i samme retning.

Synes Eures't's kampanjenavn passer fint inn her, så...

Godt jobba gutter, stå på!

2) Samsoving

Skrevet av: Mette Møllerop

Tekst: Gunvar Eriksen - leder EAF

Det har vært mye oppe de siste årene dette med samsoving for offshore arbeiderne. I denne forbindelsen har vi i Esso arbeidet aktivt opp mot bedriften. I samarbeid med bedriften og med bruk av det nye regelverket, "Aktivitets-forskriften §30" har vi fått bygd enmannslugarer på Balder og Jotun A.

Dette har resultert i en betydelig forandring for alle som jobber der ute. Det å kunne reise på jobb, uten å begynne å grue seg flere dager før utreise, på hvem en skal dele lugar med er utrolig bra.

Ringhorne plattformen kom ut på feltet i fjord høst. Her var det opprinnelig ikke tenkt enmannslugarer heller. I samarbeid med vernetjenesten og EAF ble det også her satt inn 20 enmannslugarer. Det har vist seg i ettertid ikke å være nok, slik at nå til nyttår vil ytterligere 8 lugarer bli ombygd til 16 enmannslugarer.

Det har vært ganske mye frustrasjon opp igjennom tiden for de som har sittet med lugarkabalen om bord. Og ekstra tilfredsstillende er det, når innleiepersonell kommer og spør om de virkelig skal ha enmanns-lugar, og svaret er selvsagt skal de det.

Det at folk får en mulighet til å trekke seg tilbake og lukke en dør etter seg, er av stor betydning. Ikke bare for den enkelte men også for bedriften. Å ha en godt utvilt arbeidstokk vil igjen føre til at arbeidet blir utført på en sikrere måte.

MVH

Gunvar Eriksen

Leder EAF

Forsvar velferds-ordningene !

Skrevet av: Mette Møllerop

Uttalelse fra 80 tillitsvalgte i EL & IT Forbundet, samlet på landsomfattende konferanse i Oslo, 10. – 12. 09. 2003

Fagbevegelsen står foran store samfunnspolitiske utfordringer foran tariffoppgjøret i 2004. Dette synliggjøres i dag gjennom stadige angrep på opparbeidede og lovfestede rettigheter.

Pensjonskommisjonens innstilling om endringer i folketrygden, Arbeidslivslovutvalgets innstilling med angrep på normalarbeids-dagen, videreføring av midlertidige ansettelser som system m.m, EØS – avtalen og utvidelsen av EU, med fri flyt av arbeidskraft som hovedideologi, må ikke føre til sosial dumping. Dette må møtes med politisk kamp fra fagbevegelsen.

LO må nå, minimum, stille følgende politiske krav til myndigheter og arbeidsgivere:

- Ingen svekkelse av bestemmelsene i Arbeidsmiljøloven. Spesielt bestemmelsene vedrørende arbeidstid, stillingsvern og midlertidige ansettelser må styrkes
- Folketrygden må videreføres som offentlig system, med målsetting om 66 % av årslønn
- AFP – 62 år – videreføres
- Tiltak mot sosial dumping
- Ingen svekkelse av sykelønnsordninga
- Kontroll på lederlønninger, ingen utbyttest
- Omfattende tiltak mot arbeidsledigheten og de arbeidsledige

Om LO ikke oppnår forpliktende avtaler med arbeidsgiverorganisasjonene/ et politisk flertall på Stortinget, som sikrer at våre minimumskrav blir innfridd, må vi trekke disse kravene inn i tariffoppgjøret 2004.

Et inntektspolitisk samarbeid er ikke aktuelt hvis vi ikke får stoppet disse angrepene.

Hvordan møter EL & IT Forbundet denne kampen ?

Vi står ovenfor et bredt angrep på velferdsordningene. Om vi skal klare å slå angrepene tilbake, kreves en samlet strategi, hvor alle former for arbeidskamp må vurderes. Selv om det er viktig og se helheten i denne kampen, vil vi også måtte møte de forskjellige angrepene enkeltvis.

Kampen mot rasinga av Arbeidsmiljøloven

Tillitsvalgte i EL & IT Forbundet må prioritere politisk kamp om innholdet i den nye loven. Vi må mobilisere de mest offensive kreftene i fagbevegelsen, og skape en bred grunnplans bevegelse på tvers av hovedorganisasjonene.

Konferansen krever at forbundsstyret setter denne saken på dagsorden. Landstariffkonferansene og landsstyret må behandle saken. Det må avsettes nødvendige krefter og midler, slik at arbeidet med å utvikle en strategi som forankres i hele vår organisasjon straks starter. Her må alle virkemidler vurderes og forankres blant medlemmene.

Vi må kreve at LO stiller klare krav til myndigheter og arbeidsgivere for at vi fortsatt skal ha en lov som setter hensynet til arbeidstakernes helse og sikkerhet gjennom kollektive løsninger og rettigheter, i første rekke.

Får vi ikke klare forsikringer om dette gjennom forpliktende avtaler, må dette bli sentrale krav i tariffoppgjøret 2004.

For Konferansen

Rolf Bersås

Eder EL & IT Forbundet Rogaland

Nytt fra klubber og bedrifter

Skrevet av: Mette Møllerop

Nytt klubbstyre i Talisman

OFS gratulerer Talismanklubben med nytt styre.

– Vi er glad for at klubben fortsatt ønsker å være tilknyttet vår organisasjon, sier 1.nestleder i OFS, Bjørn Tjessem.

Den nye klubben er allerede i drift, selv om offisiell dato for overføring fra BP til Talisman vil være 1.september 2003. Første møte ble avholdt 19.august og styresammensetningen ser slik ut:

Leder: Finn Inge Thomassen

Nestleder: Frank Nordmo

Sekretær: Frank Wilamowski

Kassere: Svein Tore Hølland

Styremedlem: Stein Roar Johansen

Styremedlem: Viggo Didriksen

Klubbens navn blir:

TALISMAN BEDRIFTS KLUBB.

Ny kontrakt for West Epsilon

Smedvig har inngått en ny langsiktig kontrakt med BP Norge AS for produksjonsboring med den oppjekkbare boreriggen West Epsilon på Valhall Flanke i Nordsjøen. Kontrakten omfatter et fast boreprogram på åtte brønner, med en estimert varighet på 14 måneder. I tillegg inkluderer avtalen en mulighet for ytterligere en boreperiode på inntil 16 brønner, hvor BP har rett til å forlenge avtalen, men en plikt til benytte Smedvig ved en eventuell forlengelse av boreprogrammet på Valhall Flanke.

Kontraktsverdien for den faste delen av avtalen er anslått til ca. USD 50 millioner. Oppstart er planlagt i februar 2004 i direkte forlengelse av nåværende kontrakt med BP.

Viktig OFS konferanse

Konferansen "Styrt avvikling av den norske olje- og industriarbeider?" som ble avholdt onsdag 27. og torsdag 28.august, viste gjennom en rekke foredrag og skarpe debatter, at folk ønsker et samarbeid på tvers av politiske og faglige interesser. Det er ikke bare oljesektoren som mister arbeidsplasser, også store deler av norsk industri står i fare for å utraderes. Både konferansedeltakere og innledere blant annet fra fagbevegelsen, mente at det må handles raskt, skal en demme opp for nye nedleggelser. Fagbevegelsen må revitaliseres, og grunnlaget må være en fri og partipolitisk uavhengig fagbevegelse. Innlegg fra salen påpekte behovet for synlighet, både når det gjelder forståelse for hva som foregår, og "oppskriften" på hvordan en organiserer motstand. "Alle sier at vi må gjøre noe", men svært få sier noe om hva vi skal gjøre", sa en av konferansedeltakerne. Det siste er viktig å gripe fatt i. Streiken 28.februar og konferansen nå i august, må bli begynnelsen på en landsomfattende snuoperasjon for bevaring av eksisterende industri og utvikling av en ny. Dette er et arbeid OFS vil prioritere høyt.

OFS klubben i Eurest, OKE:

Valg til Bedriftstyret.Valgstyret har i dag hatt møte og talt opp stemmesedlene. Følgende resultat foreligger:

Oddleiv Tønnessen Klubbleder OKE 87 Stemmer (Styremedlem ESS)

Asle Reime Klubbleder NOPEF 66 Stemmer (Styremedlem ESS)

Jorunn Fimreite Styremedlem OKE 65 Stemmer (Observatør Styret ESS)

Einar Urdal Styremedlem OKE 62 Stemmer (Observatør Styret ESS)

OKE registrerer at valgdeltakelsen var skuffende lav og dette kan tolkes dithen at arbeidstakerne i bedriften ikke prioriterer spørsmål vedr. bedriftsdemokratiet.

Et annet forhold er at det har vært mye rot i forbindelse med gjennomføringen av valget. Som tidligere annonsert, er OKE uenig i at det ble gjennomført direktevalg til styret og vi ville påklage valget inn for bedriftsdemokratinemnda. Klage på det gjennomførte valget er levert valgstyret.

Nye medlemmer i OKE

OKE registrerer med glede at mange av våre vikarer melder seg inn i OKE. Vi tar det som en tillitserklæring at vårt arbeid med vikarproblematikk er synlig og at vikarene er enig i vår politikk. Økt medlemsoppslutning fra denne gruppen vil styrke vårt arbeid og vil forhåpentligvis resultere i bedre arbeidsforhold for våre vikarer.

Innleie av arbeidskraft

OKE er sterkt i mot bedriften og NOPEF sin målsetning om å etablere systemer hvor innleid arbeidskraft skal erstatte dagens ordning med egne vikarer (Protokollført i lokalavtale mellom NOPEF og ESS). Dersom dette blir gjennomført, vil vikarenes rettigheter bli alvorlig svekket.

Oppfølging av samme sak:

OKE har tidligere informert medlemmene om at bedriften sammen med NOPEF har som målsetning å innføre konsernintern innleie av arbeidstakere. Det er mange som reagerer på dette og tror at dette rett og slett ikke er tilfelle. Vi tillater oss derfor å referere følgende ordlyd i lokalavtalen mellom NOPEF og bedriften som ble underskrevet 12. mai i år:

6. Konsernintern innleie av arbeidskraft

Partene har som felles målsetting å etablere en ordning med konsernintern innleie av arbeidstakere. Etableringen av ordningen har som mål å erstatte dagens ordning vedrørende midlertidig ansatte og for å dekke behovet for nyrekruttering. Ordningen er imidlertid avhengig av aksept fra søsterselskapene i Norge.

Dersom dette blir innført i bedriften vil for eksempel alle midlertidige ansatte bli innleid fra våre søsterbedrifter på land. Det sier seg selv at søsterselskapene på land er interessert i en slik ordning da det er svært mange av dem som arbeider der som vil begynne på sokkelen. Vi ønsker selvsagt våre kollegaer på land velkommen til å søke på ledige stillinger i ESS, men da må de ansettes i ESS. OKE er av den oppfatning at utvidet bruk av innleie av arbeidstakere på sikt vil uthule lønns- og arbeidsvilkår på sokkelen og dersom slike ordninger blir etablert, vil det kun bli et spørsmål om tid når tariffavtalene pulveriseres.

OKE finner det riktig å informere om dette, ene og alene på grunn av at bedriften prøver å presse OKE til å akseptere samme protokoll. Vi kommer aldri til å slutte oss til en slik ordning på frivillig basis og vi er svært skuffet over at NOPEF klubben (kanskje som eneste fagforening i landet) protokollfører at innleie av arbeidstakere er en målsetning for klubben!!! OKE registrerer at NOPEF i sin siste INFO prøver å nansere hvordan denne ordningen skal virke og hevder samtidig at de arbeider for at alle skal få fast ansettelse! Lokalavtalen NOPEF – ESS taler for seg og vi lar oss ikke lure med slike bortforklaringer.

OKE er innforstått med at Arbeidsmiljøloven åpner for innleie av arbeidskraft innad i samme konsern, men dette rokker ikke vårt syn på at slike ordninger klart innebærer en negativ utvikling og vi er sammen med en tilnærmet samlet fagbevegelse i NORGE imot slike ordninger.

I informasjonen fra NOPEF klubben poengteres det at klubben er en demokratisk forening hvor medlemmene skal bli hørt. Er det virkelig slik at innleie av arbeidskraft er en målsetning også for NOPEF sine medlemmer?

Fast ansettelse for personell på Flotellene

OKE har tidligere informert medlemmene om at vi ovenfor bedriften har lagt inn krav om at ansatte på flotellene må ansettes på lik linje med øvrige fast ansatte, da dette etter vår mening er i tråd med Arbeidsmiljølovens regler. Bedriften har avvist dette og vil fortsette med sin eksisterende politikk hvor det inngås midlertidig ansettelse. Dersom vi skal komme videre med denne saken er vi avhengig av at enkelte av dem som i dag arbeider på flotell krever fast ansettelse etter arbeidsmiljølovens regler. OKE har i dag medlemmer som ønsker å gå videre med en slik sak og vi vil derfor be andre

midlertidig ansatte som mener det samme om å melde sin interesse for dette til klubben. Dersom det blir flere som krever dette, vil dette styrke saken.

Bedriftsansienitet

Det skrives mye om ansienitet i disse dager, og for å klargjøre OKE sitt standpunkt, er det slik at vi i dag hevder at bedriftsansienitet allerede er innført. Dette har bakgrunn i at bedriften allerede i slutten av år 2000 sa opp alle lokale protokoller om kontraktsansienitet, noe som betyr at det er hovedavtalens bestemmelse om ansienitet under ellers like forhold som skal legges til grunn ved enhver form for nedtrapping innen bedriften.

Vi vet at bedriften ikke er enig i vår tolkning og vi vil også legge til at bedriften hevder at Lokalavtalen om kontraktsansienitet som nylig ble fornyet med NOPEF klubben også skal gjelde for OKE sine medlemmer. Dette strider mot arbeidstvistloven regler og prinsipper og vil ikke bli akseptert.

Kenneth Hatteberg fikk særbehandling og ble oppsagt etter 12 mnd sykefravær

OKE er svært skuffet over at bedriften ikke tok oppfordringen fra OKE om å trekke oppsigelsen tilbake og avvente oppsigelse til Kenneth har avklart sin livssituasjon. Bedriftens svar var at de ville følge vedtatte prosedyrer som visstnok tilsier oppsigelse etter 12 mnd sykefravær og ikke gi han særbehandling kontra andre i tilsvarende situasjon. Det er imidlertid slik at det sannsynligvis kun er Kenneth som har fått oppsigelse etter 12 mnd reglen og det vil igjen tilsi at Kenneth har fått en negativ særbehandling kontra andre i tilsvarende situasjon. Det har seg også slik at Kenneth fikk avslag på sin søknad om erstatning for tap av helsesertifikat som følge av at han etter OSO styrets mening ikke oppfylte kravet om varig tap av helsesertifikat. Når arbeidstakere kvestes på jobb, har arbeidsgiver etter OKE sin mening et reelt og ikke minst et moralsk ansvar for å støtte den skadede i en vanskelig situasjon. Oppsigelse er et lite egnet middel i så henseende, og vi vil bare minne om bedriftens vedtatte verdier hvor medmenneskelighet, trygghet og tillit står i fokus. Kenneth er for tiden i en meget vanskelig situasjon og trenger all den støtte han kan få.

Møte med Oljedirektoratet

OKE har tatt opp problematikk knyttet til regelverkets krav om beslutningsgrunnlag for valgt bemanning med Oljedirektoratet. OD har i denne forbindelse kalt bedriften, HVO og fagforeninger inn til møte. OKE ser positivt på OD sitt initiativ og håper det kommer noe matnyttig ut av dette. Dersom bedriften ikke legger frem en arbeidsplan på dette som vi kan akseptere, vil vi be Oljedirektoratet pålegge bedriften å gjennomføre dette.

OFSA innlegg om Kenneth Hatteberg skaper reaksjoner

I siste nummer av OFSA blir Kenneth Hatteberg intervjuet i forbindelse med at han er oppsagt i bedriften. Kenneth gir ledelsen i bedriften det glatte lag fordi de ikke kunne vente med oppsigelsen inntil hans livssituasjon var avklart. Også bedriftshelsetjenesten føler seg truffet av dette innlegget. Vi har snakket med Kenneth og han beklager at BHT føler det slik og presiserer at dette overhode ikke var meningen. Kenneth hevder han har fått full oppbakking av bedriftens bedriftshelsetjeneste og har fått all den hjelp som tenkes kan i en meget vanskelig situasjon. Det er ledelsens avgjørelse om å si han opp før hans livssituasjon er avklart som frembringer hans vrede.

Gjennomslag for pensjonsrettigheter for midlertidig ansatte

OKE har fått gjennomslag for at også våre midlertidig ansatte har rett til medlemskap i bedriftens pensjonsforsikringsordning. Utgangspunktet for denne saken er at vi på vegne av et medlem la inn krav om innmelding i ordningen med tilbakevirkende kraft f.o.m. 1. oktober 2001. Vedkommende hadde før dette tidspunkt arbeidet som vikar i mange år. Bedriften aksepterte kravet og dette får etter OKE sin mening betydning for mange av våre ansatte.

Pensjonsforsikringsordningene blir regulert av en egen forskrift og som hovedregel skal alle ansatte i en bedrift som har pensjonsforsikring omfattes av ordningen. Det er ikke anledning for enkelte å reservere seg. I tillegg til dette har arbeidstakere som i løpet av en femårsperiode har arbeidet minst 20 uker pr år, rett til å bli opptatt i ordningen. Det betyr i praksis at mange av våre vikarer og flere av våre ansatte skulle vært innmeldt i ordningen på et tidligere tidspunkt. OKE har nå krevd en full gjennomgang av situasjonen slik at alle ansatte kan få ivarett sine rettigheter med tilbakevirkende kraft.

Dette har vært en tung og vanskelig sak som OKE har arbeidet med i mange år og i den forbindelse vil vi rette en stor takk til vår (pensjonerte kokk fra Statfjord C) forsikringsekspert Øyvind Hvalen som har gjort en fantastisk jobb i denne saken. Det gjenstår mye arbeid i saken og vi er forberedt på at det kan ta tid for å få kartlagt den totale situasjonen.

Bedriftsdemokratismnda avviste ny klage fra OKE

Som kjent har OKE på ny lagt inn klage over valgstyrets gjennomførte valg til bedriftstyret. Det betyr at det ikke vil bli

innført bedriftsforsamling i bedriften. OKE er selvfølgelig skuffet over nemndas avgjørelse og vil be OFS ta saken opp med departementet.

OKE Årsmøte 2004

Styret har bestemt at Årsmøtet 2004 skal avholdes 25. til 27. februar 2004.

Forslag til endringer av vedtekter, handlingsprogram og andre saker medlemmene ønsker behandlet på årsmøtet må være klubben i hende senest 26. november 2003.

Hele styret er på valg og vi ber medlemmene også begynne å tenke på hvem som skal lede klubben de neste to årene. Det er oppnevnt en valgkomite som nå vil aktivisere seg å sende ut forespørsler om kandidater osv.

Ekofisk kontrakten

Det er nå i underkant av en mnd til den eksisterende kontrakt mellom ESS og Conoco Phillips går ut. Saken har vært behandlet i Ekofisk Felt AMU og der opplyste Conoco Phillips at den eksisterende kontrakt ville bli forlenget med fra en til tre måneder og at det vil bli tatt en avgjørelse på dette i løpet av denne uken. OKE har tidligere informert om at ConocoPhillips har en suveren rett til en slik forlengelse og det ser ut som om de vil benytte seg av denne. Dette betyr igjen at avgjørelsen trekker ut og som igjen kan bety følgende:

1. Et annet selskap enn Eures Support Service Global team er i forhandlinger om den globale kontrakten, og som kan bety at ESS mister kontrakten når forlengelsen av den eksisterende kontrakt går ut.
2. Strategien med en global kontrakt mislyktest og det blir regionale beslutninger. Det vil si at avgjørelsen treffes av ConocoPhillips i Tananger.

Det siste alternativet er på mange måter det beste og som bør gi ESS gode muligheter til å vinne denne kontrakten. OKE er selvfølgelig misfornøyd med at den endelige avgjørelsen trekker ut da dette betyr at de ansatte må leve i usikkerhet ennå en tid.

Pensjonsforsikringen ved bytte av forpleiningsselskap på Ekofisk.

OKE har mottatt flere henvendelser vedr. spørsmål om hva som vil skje med pensjonsforsikringen dersom det blir skifte av forpleiningsselskap. Hovedspørsmålet vil selvfølgelig bli om det nye selskapet (Sodexho eller Aramark) har en slik ordning og om de eventuelt vil opprette en slik pensjonsordning dersom selskapet ikke har dette i orden.

Fra før så vet vi at Sodexho har en tilsvarende ordning som ESS og spørsmålet blir om det er mulig å overføre den eksisterende ordningen til Sodexho, slik at man fortsetter opptjeningen. OKE har bedt OKE sin forsikringseksperter Øyvind Hvalen undersøke dette spørsmålet å gi oss en rask tilbakemelding. Dersom dette ikke er mulig vil den enkelte få en fripolise av Vesta samtidig som man må begynne å opptjene rettigheter under forsikringsordningen i Sodexho. Et spørsmål i denne sammenheng er om den enkelte vil tape økonomisk på dette. Også dette spørsmål er til utredning hos Øyvind Hvalen.

Det er flere som har gitt beskjed om at de vil benytte seg av den lovfestede individuelle reservasjonsretten mot overføring dersom opptjeningsrettigheter tapes ved eventuell overføring til nytt selskap. OKE kan forstå bekymringen til ansatte som har 15 til 20 års opptjening og lang ansiennitet. Det er derfor viktig å få klarhet i disse spørsmål så fort som mulig.

Dersom det blir Aramark som vinner kontrakten og ikke har pensjonsforsikringsordning og heller ikke vil opprette en slik ordning, ja da blir det bråk og nesten garantert streik ved det førstkommende tariffoppgjør. Vi kan ikke sitte stille å se på at rettigheter fratas oss pga oljeselskapenes profittjag og vi forventer da å få full oppbakking av OFS i et slikt krav. OKE håper imidlertid at ESS får fortsette på Ekofisk og at pensjonsopptjeningen kan gå sin gang.

Universal Sodexho

Permisjon for syke barn - velferdspermisjon

Som alle husker var det en sak før sommeren hvor bedriften hevdet at de kunne slå sammen lovens rettigheter når det gjaldt fri fra arbeid pga. barns sykdom eller barnepassers sykdom og de rettigheter som er i tariffavtalen ved sykdom i nær familie.

Etter at dette var oppe som sak i OLF har de nå gitt seg på dette og sier nå at de vil behandle dette separat for fremtiden.

Klubbstyremøte

Styret har avholdt møte hvor man har sett på en rekke saker. I forbindelse med tvistesaken om tariffavtalen for Ocean Vanguard var det sterke reaksjoner når det i proto-kollen står at bedriften har lagt til grunn en avtale om å bryte tariffavtalen for borerigger som var inngått mellom den lokale Nopefklubben og bedriften, for å ha en arbeidstid på 14 – 14 uten noen form for kompensasjon.

I tariffavtalen som er inngått mellom organisasjonene for dette området står det klart at avtalen også gjelder under opplag. Styret imøteser en snarlig viderebehandling av denne saken i rette rettsinstans. Bedriftens holdning i forbindelse med sakene om ny klubbavtale ble oppfattet som lite opp-fyllende av punkt en i alle hovedavtaler, nemlig å tilrettelegge for et godt samarbeid slik at klubben kan gjøre det beste for medlemmene og organisasjonen.

Ellers var det enighet om en videre strategi for klubbarbeidet fremover og styret forventer at medlemmene og de tillitsvalgte engasjerer seg i dette. Når det gjaldt saker som går under vernetjenesten ble det gitt en grundig orientering om hva som hadde vært oppe i AMU i går den 02.09.03. Klubbstyret var fornøyd med at det nå skal foretaes analyser som skal danne grunnlaget for bemanning på den enkelte installasjon, arbeidsmengde og arbeidstidsordninger. Dette arbeidet må nødvendigvis ta noen måneder og skal være ferdig til å fremlegge til AMU senest 2. kvartal 2004. Dette kan muligens oppfattes som lenge til, men vi vet at tiden går fort og det kreves et grundig arbeid for å få tilfredsstillende analyser.

Vi går ut fra at alle involverer seg i dette arbeidet når det starter.

Ellers var det med undring styret så at AMU har i sin handlingsplan at det skal være en verneombudskonferanse. Samtidig oppfattes det at det skal være en verneombudskonferanse den 7 – 8 november på Kronen Gård i Sandnes. Her inviteres verneombudene som er hjemme til å melde seg på og samtidig akseptere en kompensasjon for tap av fritid som er i strid med lov og avtaleverket. Om det skal holdes to konferanser så alle får mulighet til å delta er usikkert. AU fikk klar beskjed om å ta denne saken videre så fort som mulig, da dette er måte å undergrave verneombudenes rettigheter på.

Pensjonsrettigheter

Klubben har i den senere tid mottatt informasjon om de rettigheter som den enkelte ansatte har i forhold til pensjonsrettigheter i de kollektive ordningene som gjør at man vil ta dette videre opp med bedriften. Slik det ser ut i dag har de ansatte som bare har vært midlertidig ansatt (vikarer) krav på å være med i en slik ordning om de har hatt et gjennomsnitt på 20 uker i arbeid i de siste 5 årene. Vi vil ta dette videre opp med bedriften, da vi er usikre på om dette er praksis i dag.

Statoils beredskapsprosedyrer

Statoils beredskapsprosedyrer ved redning av personell i sjøen oppfyller nye, midlertidige krav fra Oljedirektoratet. En arbeidsgruppe i regi av Oljeindustriens landsforening (OLF) har utført tester med redningsdraktene som er i bruk i dag. Konklusjonen er at draktene ikke fungerer tilfredsstillende i grov sjø, og må forbedres. Som et kompenserende tiltak har Olje-direktoratet satt ned krav om at redning av personer i sjøen skal kunne starte senest innen 30 minutter. Kravet gjelder fram til nye drakter foreligger. Dette kravet får ikke nevneverdige konsekvenser for Statoils innretninger på norsk sokkel, ifølge Osvald Ystebø. Han er rådgiver i Driftsstøtte, beredskap, maritime operasjoner og luft i Undersøkelse og produksjon Norge, og har representert Statoil i arbeidsgruppen.

"Vi har gått gjennom våre beredskapsprosedyrer og kommet til at de tilfredsstiller kravet, men vi vil likevel gjøre mindre endringer. Blant annet skal vi se på posisjoneringen av beredskapsfartøyene våre, og vurdere hvordan responstiden for søk- og redningshelikoptrene (Search and Rescue - SAR) nattestid kan kortes ytterligere ned."

En prototype på ny drakt er under utarbeidelse. Den skal være klar for testing i løpet av høsten.

YS i Statoil:

Iransaken

Vi har alle fått med oss styrets beslutning tirsdag 16. september. Olav Fjell blir sittende. Samarbeidsutvalget YS i Statoil tar styrets beslutning til etterretning. Økokrim har gitt korrupsjonsanklagen høyeste prioritet. YS i Statoil avventer utviklingen. YS i Statoil vil uttrykke en sterk bekymring til det vi må betegne som manglende dømmekraft fra konsernsjefen og styreleder Løddesøls side i denne saken. Statoils tillit som et etisk, seriøst selskap hos egne ansatte, i det norske folk og i det

internasjonale aksjemarked er blitt sterkt svekket. I lys av dette er YS i Statoil meget skuffet over bedriftens håndtering internt. YS i Statoil hadde forventet at bedriften ville holdt oss løpende orientert, ikke at vi har måttet søke informasjon fra presse og media. Dette er etter YS i Statoils mening ikke med på å styrke tilliten til Statoils ledelse.

YS i Statoil krever at Statoils konsernledelse blir utvidet med en ansvarlig leder for personell, etikk og internasjonal land-analyse. YS i Statoil gir sin støtte til internrevisjonen og Gransking som etter vår mening har vist at internrutinene fungerer. YS i Statoil deler Olje- og energiminister Stensnæs' syn på at Bedriftsforsamlingen i Statoil må få lov til å gjøre jobben sin mht. vurderingen av styret håndtering av denne saken.

Det er løpende kontakt med de andre fagforeningene i denne saken.

Ukeinfo

Statoil har de tre siste ukene vært gjennom en av sine verste kriser. Jeg er helt sikker på at nesten alle i Statoil på en eller annen måte er påvirket av den oppmerksomheten som selskapet har fått. Mange er fremdeles rystet over det som har skjedd. Det brukes fremdeles mye tid på diskusjoner rundt saken. Det er forståelig. For andre, og sikkert for en del av SaF sine medlemmer, kan dette se ut som et Forus problem. Jeg er redd det er mer alvorlig enn det. Statoil er det selskapet i Norge som helt klart står frem som det selskapet dagens ungdom helst vil ansettes i. Undersøkelser underbygger dette. Vi er det selskapet i Norge som flest innbyggere helst vil identifisere seg med. Vi er også en meget etterspurt sponsor både ifm idrett og kunst. At vi de siste tre ukene har vært hovedoppslag i negativ retning både aviser og TV er selvfølgelig lite gunstig for oss. Vi får håpe tiden leger alle sår.

Når saken fikk den utgang den fikk, er det viktig at de aktørene som deltok fra våre rekker kan stå med ryggen rak etterpå. Våre hovedtillitsvalgte i YS har brukt veldig mye av sin tid på denne saken og vi får håpe at

situasjonen nå kan stabilisere seg slik at andre utfordringer kan prioriteres. Neste nr. av OFSA vil ha mye stoff ifm de siste ukers

begivenheter og jeg oppfordrer alle til å ta en titt på det som kommer der. Jeg håper det kan sette en del ting på sin rette plass.

I siste fase, som foregikk i begynnelsen av uke 39, gikk fagforeningene Lederene, NITO og NIF ut med en tillitserklæring til Fjell. Helt uforståelig. Forsvarte de virkelig at vår konsernsjef fullstendig satte våre egne oppleste og vedtatte regler for etikk til side?

Forsvarte de at du og jeg måtte etterleve våre sterke moralske prinsipper, men at ledelsen kunne bryte dem? Jeg kan ikke gi noe svar på det, det får de ev gjøre selv. Dere må gjerne spørre dem. I etterkant kan en vel si at dette var mindre dramatisk enn det så ut som og det er i dag helt klart at foreningene i Statoil er samstemte i veien videre. De sendte også ut en felles erklæring dagen etter siste styremøte som understreker dette.

For YS/SaF og NOPEF vet jeg at resultatet av saken tidlig var klart. Dette kunne vi ikke akseptere. Mange av oss kan ikke forstå at Fjell kunne gå inn i en slik gråsoner. Jeg er helt overbevist om at hvis han kunne få tenkt seg om igjen så hadde han valgt en helt annen utgang. Fjell fremsto som en knallhard kapitalist, men ingen av oss kunne drømme om at han, som til de grader fremsto som "mister clean", kunne stå for en slik katastrofal feilvurdering.

For mange av SaF sine medlemmer vil jeg vel tro at de prosessene som nå foregår ifm 2-4, Statfjord og Gullfaks 2007, Tampen 2020 og nye Drifts og Vedlikeholdsstrategier med mer betyr mye mer enn det som det er fokusert på de siste tre ukene. Det forstå jeg og det er viktig at vi nå ikke mister

fokus på hvordan vår offshore virksomhet skal se ut om noen år. Vi har mange tillitsvalgte som deltar i disse prosessen og vi i SaF AU er trygge på at de gjør en meget god jobb. Vi oppfordrer alle våre medlemmer til å delta aktivt i utforming av hvordan vår offshore virksomhet skal se ut i fremtiden. De som forholder seg passivt kan neppe kreve mye i etterhånd.

På siste møte i YS-SU var samlingsprosessen mot en YS forening i Statoil på agendaen. For mange medlemmer tror jeg det er en del begrepsforvirring. Vi i Statoil er vel litt vant til det. Se på organisasjonskartene i Statoil så vet dere hva jeg mener.

Jeg skal prøve å gi en kort forklaring på hvordan det henger sammen.

SaF er en av tre foreninger under YS-paraplyen i Statoil. SaF er tilsluttet YS via OFS. De to andre er PRIFO og NOFU.

PRIFO har sine medlemmer på Kårstø og Mongstad. NOFU har sine medlemmer blant funksjonærene i Statoil. Alle disse tre foreningene er tilsluttet YS. Med bakgrunn i dette har vi satt sammen SU i YS Statoil. SU står for samarbeidsutvalg. Utvalget har 8 medlemmer fra SaF, 4 fra NOFU og 4 fra

PRIFO i tillegg til de to sentralt tillitsvalgte i YS med leder Hans Marius Saltveit og nestleder Stein Bredal. Dvs at SU i Statoil består av 18 medlemmer. SaF årsmøter har flere ganger fattet vedtak på at vi skal utrede muligheten for at disse foreningene slås sammen til en forening, men fremdeles beholde sin forankring til den tilslutningen som de har i dag.

For SaF sin del vil det si OFS. Det betyr bl.a. at en del av vår medlemskontingent skal gå til OFS og at vi har våre avtaler forankret i

der. På siste SU møte ble det satt sammen en gruppe som skal utrede en ev samlingsprosess og fremlegge sitt arbeide for de enkelte foreningers årsmøte. Alle tre foreninger har som mål at de skal fremlegge sin innstilling på sine årsmøter våren 2004. For SaF sin del vil det si på årsmøte fra 23 til 25 mars neste år.

Er den norske olje- og industriarbeider snart historie?

Skrevet av: Mette Møllerop

- Vi ønsker å utfordre, ansvarliggjøre og fokusere på de roller som de forskjellige aktørene har i industrien, sa Terje Nustad under åpningen av OFS sin konferanse.

Konferansen "Styrt avvikling av den norske olje- og industriarbeider?" som ble holdt 27. og 28. august, ble en spennende og lærerik konferanse. En lang rekke foredragsholdere med forskjellige ståsteder var invitert, og til sammen ga disse deltakerne en godt bilde av situasjonen i den norske olje- og industrissektoren. Historikk, faglig- og politisk dokumentasjon og erfaringer slo fast at nedbyggingen av norsk industri er en bevisst handling fra de politiske styresmakter. Kommentarene til statsråd Ansgar Gabrielsen sin tomme verktøykasse var flere. Jan Bakker, klubbleder i Transocean sa blant annet: "Hos oss ville fagfolk som stilte på jobb uten verktøy i verktøykassa si, blitt hjemsendt umiddelbart."

Terje Nustad:

- OFS har invitert industriens ledelse, myndigheter, politikere og fagforeningskolleger for å diskutere framtida til den norske olje- og industriarbeider. Vi er midt oppe i en valgtid og OFS har derfor benyttet anledningen til å gjøre en spesiell henvendelse til både lokalpolitikere og rikspolitikere. OFS tilskrev disse i sommer for nettopp å utfordre partiene til å gripe fatt i industripolitikken.

Vi mener den sittende regjering og politikerne generelt, over lengre tid har latt seg forføre av de internasjonale liberalistiske strømninger med stor tro på markedets fortreffelighet. Vi fant det riktig å henvise til grunnlovens § 110 som uttrykker viktigheten av å ha arbeid og inntekt. Staten pålegges å utarbeide rammevilkår som gjør dette mulig, samt å sikre arbeidstakerne medbestemmelsesrett. Politikerne gjør det motsatte når de aksepterer:

- privatisering av hele den offentlige sektor
- når de sponser kyniske arbeidsgivere med flere hundre millioner for å etablere seg i utlandet
- når de tillater en negativ HMS-utvikling som produserer uføretrygdete
- når de overlater finanspolitikken til Norges Bank
- når de aksepterer at byggeoppdrag føres ut av landet grunnet lavere lønn og manglende ansettelsestrygghet
- når de skaper utrygghet for seilende oljearbeideres nettolønninger. Var det ikke nettopp like konkurransevilkår som ga en aksept for at Snøhvitprosjektet gikk til Dragados?!
- Når de vedtar lover og regler som er så tradisjonelle at selv påtalemyndighetene vil ha god grunn til å frykte hva som nå vil skje med AM2
- Når de privatiserer Statoil som betyr å sette fart i å svekke statens rolle i utviklingen av oljeindustrien
- Når de velger å overse Petroleumslovens kap. I vedrørende ressursforvaltning, hvor forvaltningen skal skje i et langsiktig perspektiv, sikre velferd og sysselsetting, bedre miljø, styrke norsk næringsliv og industriell utvikling, ta distriktpolitiske hensyn, og at næringen skal komme hele det norske samfunnet til gode
- Når de svekker OD sin rolle over flere år, en svekkelse som forsterkes når OD splittes uten økte rammevilkår
- Når de tillater oljeselskapene å sitte på konsesjoner uten å iverksette aktiviteter over lengre tid
- Når de tillater store oljeselskap å "flykte" fra sitt ansvar, fra en konsesjon og et oljefelt i en haleproduksjonsfase grunnet store avkastningskrav
- Når de aksepterer at det utføres arbeid i Norge grunnet sosial dumping
- Når de aksepterer ledighet uten at samfunnsøkonomiske konsekvenser tas hensyn til, da spesielt for distrikts-Norge.

Med bakgrunn i dette ønsker vi å utfordre våre politikere fordi utviklingen er uakseptabel. Arbeidstakere er virkelighetens representanter og må bli hørt og tas hensyn til i langt større grad enn hittil.

- Det er industriens og finanselitens lobbyister som har hatt stor suksess i sin manipulasjon av politikerne. Næringens representanter har i flere år drevet en krisemaksimering opp mot myndighetene for å bedre sine rammevilkår, til tross for milliardoverskudd. De store selskapene er i ferd med å vende ryggen til mindre felt og haleproduksjon grunnet store avkastningskrav på 20 prosent. Lete- og boreaktiviteter reduseres slik at flere tusen arbeidstakere må gå ut i arbeidsledighet og viktig og kostbar kompetanse går tapt.

Oljeselskapene krever bedre rammevilkår for seg selv, men gjør det motsatte for sin entreprenørvirksomhet. Med dette vil vi på sikt se en type styrt avvikling av den norske oljearbeideren og en forvitring av norsk oljeindustri.

For oss som fagforeninger gir denne utviklingen oss store utfordringer. Når både næring og politikere vender arbeidstakerne ryggen, må nye strategier legges. En fragmentert fagbevegelse vil vanskeliggjøre dette og er en utfordring i seg selv. Jeg vil påminne om vår felles politiske streik den 28. februar i år som var en felles markering med bred deltakelse i fra LO, YS, NITO og Lederne.

Parolene er like aktuelle i dag og aksjonen var så vellykket at den frister til gjentakelse om nødvendig.

På vegne av OFS håper jeg denne konferansen vil stimulere til nettopp en felles samhandling på tvers av organisasjonene i framtida.

Snøhvit og oljeproduksjon

- Jeg er født og oppvokst i industribyen Hammerfest og har i de senere årene fulgt debatten om olje og gass i nord med økende interesse – og fortvilelse. Det sa konferanseleder Alf R. Jacobsen, kjent blant annet som journalist, forfatter og leder av NRK sin dokumentaravdeling under åpningen av konferansen. I et nylig utgitt hefte, "Olje og gass i nord", skriver han også: "For meg var debatten om Snøhvit et vendepunkt. Gassfeltet skulle bli den første store utbyggingen på sokkelen i Barentshavet. Det skulle åpne en ny æra etter flere tiårs skuffelser, spre ny optimisme og sikre at noen av de velsignelser som har drysset over Vestlandet i tretti år, omsider kom til Nord-Norge. Det gikk ikke slik. Selv om Snøhvit faktisk er det mest miljøvennlige gassanlegget i verden, ble utbyggingen i propagandastormen omskapt til et nattsvart mareritt, som nærmest ville ødelegge Barentshavet og sende landsdelen i full fart mot avgrunnen."

Er Snøhvit viktig?

Snøhvit Næringsforening er en interesseorganisasjon for bedrifter fra Nord-Norge som ønsker oppdrag i utbyggings- og driftsfasen av Snøhvitprosjektet. Foreningen har lagt ned et stort arbeid for å fremme den oljepolitiske utviklingen i nord, fortalte Arvid Jensen, leder i foreningen.

- Oljeproduksjonen i dag er på et lavmål. Situasjonen kan sammenliknes med den vi hadde på 60-tallet. Radikale endringer i oljepolitikken er nødvendig og det kreves en annen og mer offensiv politikk for å lykkes.

Jensen var bekymret for den nedbyggingen vi nå ser innen norsk industri, ikke bare innen olje, men også på andre områder, som for eksempel fiskeindustrien.

- Dagens industrinedbygging går alt for fort. Det er alvorlig. De arbeidsplasser som forsvinner, kommer aldri igjen. Spesielt alvorlig at det at den kompetansetunge industrien forsvinner.

Hva skal til?

- Sentrale myndigheter må ville ny vekst og utvikling, sa Jensen. – Vi har et godt utgangspunkt i Norge, vi har både høy kompetanse og teknologi, men vi må ønske å lykkes. Vi må sette oss mål, og et langsiktig perspektiv er viktigere enn børs og kortsiktig avkastning. Bak dette må der stå et samlet Norge; med regioner, nærings- og arbeidslivsinteresser.

Håbrekke

Statssekretæren til olje- og energiministeren, Øyvind Håbrekke beskrev regjeringenes syn på situasjonen i forhold til konferansens tittel, og konkluderte med at videreutvikling av næringen i Norge var avhengig av nye funn. For å få dette til, nevnte han to forutsetninger; økt ressursutvikling på eksisterende felt og nødvendigheten av å ha en petroleumsindustri som er konkurransedyktig internasjonalt. Han sa også at regjeringen hadde tatt grep for å øke leteaktiviteten på norsk sokkel, uten at han definerte nærmere hvilke grep dette dreide seg om. Han viste til utlysning av 18. konsesjonsrunde som lyses ut før jul, hvor grunnlaget vil være hensyntaken til miljø, bærekraftig og balansert utvikling.

- Regjeringen tror på en spennende blanding av gamle og nye aktører, sa Håbrekke. Mange felter har stigende kostnader. Vi er avhengige av å sette i gang tiltak for å hindre at felt fases ut. Om det da er en framtid for norske oljearbeidere er avhengig av om en klarer å gjøre utviklingen bærekraftig. Når det gjelder sysselsetting er det ikke sikkert at vi klarer å holde oppe den tidligere sysselsettingen, selv om det er et godt marked for leverandørindustrien.

Gunnar Berge

”I Oljedirektoratets ressursrapport for 2003 er anslaget for totale mengder olje og gass på norsk kontinentalsokkel nedjustert med sju prosent, til 12,8 milliarder Sm³ oljeekvivalenter (o.e.). Justeringen skyldes i hovedsak reduserte anslag for uoppdagede gassressurser i Norskehavet og lavere forventninger til økt gassutvinning. Anslaget for uoppdagede oljeressurser er tilnærmet uforandret. Kun en fjerdedel av de utvinnbare ressursene på norsk sokkel er produsert og solgt, og det er fremdeles gode muligheter for å gjøre funn.”

Dette står å lese i Oljedirektoratets ressursrapport for 2003.

- Det er altså like mye å oppdage som det vi har produsert i 30 år, sa Oljedirektør Gunnar Berge i sitt innlegg på konferansen. – For å finne må man lete og som Håbrekke sa, det er bekymringsfullt at leteaktiviteten har gått ned. Selskapene ber om flere arealer, men selskapene sitter allerede på arealer hvor de må få opp leteaktiviteten.

Berge spurte om det hastet. Kunne en ikke utsette letingen. – Dette er ikke gjort over natten. De som leter er på sett og vis ”kunstnere”. Dersom de ikke er her lenger, dersom en sender vekk ekspertisen, har en ikke lenger den samme muligheten. Den lange utviklingsbanen kontra forvittringsbanen, mellom disse ligger et par tusen milliarder kroner og i dette gapet utgjør de uoppdagede ressurser

62 prosent. Det understreker viktigheten av ny leting. Det må satses på industri sier politikerne, ja men det daler ikke ned fra himmelen. Vi er bekymret over å se at det satses mindre på langsiktighet. Håbrekke sa at stadig større deler kommer fra subsea-industrien. Da er det også bekymringsfullt at aktiviteten fra disse er lavere. På norsk sokkel har vi åtte selskap, sju velkjente og en outsider. En stor del av ressurspotensialet ligger i haleproduksjon og det er deres utfordring.

Beslutningene om aktiviteten i 2002 og 2003 er tatt. Aktiviteten for 2004 til 2010 er avhengig av beslutningene som tas i dag.

Politikerinnlegg

Storingsrepresentantene Tore Nordtun, AP, Heidi Sørensen, SV, Øyvind Vaksdal, FrP, Inger Enger, Senterpartiet og Inger Stolt-Nielsen, Kystpartiet i Hugesund sin 1.kandidat hadde ti minutter hver til innlegg.

På grunn av at vi skifter politisk styring og derfor stadig har forskjellige industripolitiske retninger, blir det mye hopping fram og tilbake. Vi må ha en framtidsrettet politikk. Vi må også bruke mer gass i Norge. Gass er industrireising. Forskning og utvikling må styrkes, ikke bare i oljen, men i all industri. Bredde og kompetanse er lik spisskompetanse i stor bredde..

Vår visjon: Norge skal bli et grønt kunnskapssamfunn. Ja, det er riktig at oljen har gjort Norge til et rikt land, og ja, vi har stemt i mot flere prosjekter fordi vi mener oljen skal komme flere generasjoner til gode. Jeg syns det er feigt å stå her og ikke nevne at vi har en klimatrussel. Jeg blir provosert av langsiktighets- og forvittringsbanen til Gunnar Berge. Jo høyere tempo, jo bråere avslutning. Jeg har et teknologisk kjærlighetsforhold til teknologi, kunnskap og forskning. Når vi først har satt i gang et felt, må vi få opp oljen der. Å få dette til, det er en teknologisk utfordring. Vi ønsker ikke mest mulig gass i Norge. Vi ønsker ikke mest mulig strøm i Norge, men vi ønsker mest mulig verdiskapning av gass i Norge.

Vi trenger jevn aktivitet på sokkelen for å sikre verdiskapning og for å sikre utvikling av samfunnet. Frp støtter den langsiktige utviklingsbanen. Stortinget har fått klare signaler fra industri og fagbevegelse. Vi trenger nye areal og vi trenger penger til mer forskning for å kunne utvinne olje fra eksisterende felt. Vi foreslo 10 milliarder til et forskningsfond. Det fikk ikke støtte. Vi har stadige konsekvensutredninger. Etter mitt skjønn er flere unødvendige.

Alle som startet i Nordsjøen har bygd opp kompetanse, skapt verdier etc. Spørsmålet er: skal det videreføres eller skal vi gi avkall på dette til multinasjonale selskap? EØS-avtalen har blitt et politisk mareritt. Regjeringen sitter med hendene i fanget og tar ikke engang i bruk de midlene de har. I dag har vi arbeidsledighet og innvandrere, det gir en annen situasjon enn tidlig på nittitallet. Regjeringen har godtatt utenlandsk arbeidskraft til sjøs. Vi flagger ut. Etter at Statoil ble delprivatisert har det skjedd noe med Statoil. De er ikke like villige til å finansiere utviklingsprosjekter. Statoil driver en form for utpressing for å få lavere skatt. For hundre år siden hadde vi kampen for selvstendighet. Nå har vi behov for en omorganisering av det politiske miljø for å ivareta norsk selvstendighet.

Stortinget har behandlet Olje- og gassmeldingen i vinter. Dersom utviklingsgraden økes, får vi nye sikkerhets- og miljømessige utfordringer. Det ligger mye mellom de to banene som skisseres, ikke bare olje, men også miljø,

næringsutvikling og sysselsetting. Vi må ikke tenke svart/hvitt. Svaret er midt i mellom. Haleproduksjonen må utvikles. Når lønnsomheten går ned, trengs mer penger til tilrettelegging. Nye aktører må inn. Leverandørindustrien må inn. Norsk industri må inn i bildet. Vi har både kunnskap og ressurser. Vi må satse på det vi kan best. Hvorfor lykkes andre, som Finland/Nokia? Vi må øke bruken av norsk industri, gi statsgaranti til bygging av fire nye gassverk. Vi må gjøre en ekstra innsats for å få til norsk industri igjen.

Olav Fjell: ittno' som kjem ta seg sjøl...

- Vi må bestemme oss for om vi vil ta ut oljen, i så fall må der gjøres en del grep.

Fjell oppsummerte kort norsk oljenærings historie som en av Norges mest betydningsfulle næringer både når det gjaldt inntekter, kompetanse og antall bedrifter. Han sa også at kostnadene har vært store.

- Vi har mistet 74 menneskeliv, 20 Statoilansatte og 54 ansatt hos underleverandører i perioden 1984 til 2003. Vi skal ikke kalkulere med skader og dødsulykker, sikker drift er utfordring nummer en.

I forhold til norsk sokkel og haleproduksjon bekreftet han at Statoil skal prøve å få mer ut av oljefeltene. Blant annet ble Statfjord nevnt som et satsingsområde. Leteboringen skal også fortsette, selv om flere av funnene har vært små.

Erik Haugane

- Hvorfor trengs vi? Et retorisk spørsmål. Dere trenger gjerne oss for å se skogen.

Pertra er det første selskapet som har overtatt eierskap og operatøransvar for et felt i haleproduksjonsfasen.

Haugane tok opp kostnadsspørsmålet i forhold til store og små operatører og slo fast at de små ikke produserer billigere enn de store. Fortrinnet er sikkerhet og effektivitet.

- Vi er avhengig av sikker produksjon for å få fortsette og vi har en "småfelttilpasset" beslutningsprosess.

Haugane listet opp flere forutsetninger for å lykkes, blant annet fokusering på målsetninger og bruk av kreativitet. Han viste til at små selskap har begrensede ressurser og få prosjekter å velge i mellom. Til Statoil og Olav Fjell sa han også at Statoil bør kvitte seg med de små lisensene.

Lisenstilgangen ble trukket fram som en kritisk faktor.

- Det er for lange lisenser, PUD bør etableres framfor arbeidsforpliktelser i modne områder og for mye tildelt areal ligger uten utviklingsplaner.

Om aktørbilde sa Haugane at det er for vanskelig å etablere nye oljeselskap, de finansielle begrensningene er ødeleggende. Han avviste at det er nødvendig med kompetansebegrensninger ettersom OD vil borge for kvalitet på utført arbeid.

Helge Haakonsen, NR

Helge Haakonsen fra Norges Rederiforbund hisset på seg både tillitsvalgte og andre konferansedeltakere med å la lønnsoppgjørene få skylden for at norsk riggnæring sliter med å være konkurransedyktig. Han trakk også fram at antall arbeidsdager på norsk sokkel var lavere i forhold til de øvrige nordsjøstater og på det internasjonale markedet.

Haakonsen beskrev norsk sokkel som et lite marked med lav aktivitet, det er stabilt og har lite forutsigbare rammebetingelser. – Et pluss er det høye faglige kompetansenivået, sa han.

Han mente det var vanskelig for norske småselskap å drive utenlands.

- Små selskap om Talisman kan komme her og drive økonomisk fornuftig. Det er ikke mulig å ta et lignende norsk selskap med norsk bemanning på engelsk sektor med samme økonomiske resultat.

Leif Sande, Nopef

- Vi ser positivt på olje-Norges framtid. Vi ser at gamle søkere som har vært ute en stund, nå søker konsesjon på nytt, for eksempel Esso.

Sande tok opp flere politiske forutsetninger som utbygging av Barentshavet, eventuelt samarbeid med russerne. Han mente også at selskaper som gjør funn må få lov til å bygge ut, det må legges til rette for nye aktører og det må legges til rette for å utvikle gamle felt. Sande tok også til orde for en tidsbegrensing i forhold til utbygging.

- Kanskje bør vi ha en grense på fire år. Har en ikke satt i gang noe til da, må andre få sjansen.

Til Haakonsen sa Sande at arbeidstida på sokkelen består av helkontinuerlige skift og viste til at arbeidstida på land faktisk er kortere. Når det gjaldt lønn, tilsvarer oljelønningene lønnsnivået på land, men med kompensasjon for sokkel.

Eldar Myhre, Aker Kværner, konserntillitsvalgt

Myhre tok opp en rekke problemstillinger rundt problemet import av billig arbeidskraft til Norge. Dokumentasjon på lønns- og arbeidsbetingelser ble lagt fram og Myhre påviste flere eksempler på juks med kontrakter.

- Arbeidstilsynet er kontaktet, svaret derfra var at dette ikke er prioritert, sakene er henlagt.

Myhre mente at en burde ha overgangsordninger for utenlandsk arbeidskraft.

- Norge er ikke interessert i det, i motsetning til flere andre land. I Finland har dessuten politiet myndighet til å overvåke at alt går lovlig for seg. De har også mulighet til å sjekke lønnskontoen til folk.

Om Snøhvitkontrakten mente Myhre at det er gjort et detektivarbeid uten at en har klart å dokumentere noe konkret.

- I beste fall kan en si at næringsutvikling er prioritert i Spania, ikke i Norge.

Sverre Meling, Maritimt Forum

- Det er vårt mål at nettolønnsordningen skal utvides. 6000 arbeidstakere er omfattet av ordningen, et like stort antall arbeidstakere har fortsatt usikre arbeidsplasser.

En gang vil oljen slutte å overrisle norsk økonomi. Vi kan sammenlikne det med gullet i Spania på 15 – 1600 hundretallet. Det har ikke vært lagt noen langsiktig strategi når det gjelder rikdommen. Den er først og fremst brukt til forbruk, blant annet offentlige utgifter. Pengene må brukes på noe som varer lenger. Norske sjøfolk må få rammebetingelser som samsvarer med europeiske betingelser.

Meling mente forskningen måtte legge grunnlaget for hvordan norsk kompetanse og kunnskap skal kunne brukes på en ny måte.

Billig – billigere – billigst

Denne tittelen brukte Terje Nustad for å beskrive situasjonen til entreprenøransatte. I samme forbindelse tok han også opp problemet med bonus som er med på å legge grunnlaget for billigere arbeidskraft.

Dag II var viet de erfaringer vi har gjort i forhold til nedbygging av norsk industri, framtidsutsikter og krav om tiltak og prioritering.

En rekke tillitsvalgte og kjente foredragsholdere var på talerstolen med synspunkter på situasjonen.

Tostein Dahle hadde en gjennomgang av de forutsetninger som kjennetegner Norge.

- Vi har et langstrakt, kaldt land med få mennesker som bor spredt. Spørsmålet er, hvordan kan vi drive næring i dette landet med så lange transportavstander?

Norge har vært velsignet fra naturens side med noen fabelaktige naturressurser. Fisk, skog (har spilt en viktig rolle), landbruk (har vanskelige kår), vannkraft, olje og gass. Fisk, vannkraft og olje og gass er særlig viktig. Olje og gass har

begrenset rolle i forhold til tid, mens fisk og vann er evigvarende. Folk forsto at dette var viktig og vi fikk konsesjonslover for å sikre at vi hadde kontroll på dette. Det var fundamentalt.

På slutten av åttitallet og på begynnelsen av nittitallet skjedde det en del forrykninger. Norsk næringsliv er blitt offer for markedsliberalisme. Det kjennetegnes ved at beslutningene trekkes ut av politikken og overlates til markedet. En kutter koblingen mellom naturressursene og folk og øvrig norsk produksjonsmiljø. Vannkraften kan nå sendes overalt. I Odda kan de selge strømmen for god pris, uten å måtte belemres med Oddas folk og familier. Kraften er ikke lenger deres, og bedrifter som ikke er lønnsomme nok, legges ned.

Fisk: det er ikke lenger mulig å bli fisker. En har kvoter for fisk, og kvotene kjøpes opp av store kapitalsterke selskap som ikke har noe med kystbefolkningen å gjøre. Kontakten mellom folk og fisk kappes. Finnmark som var et rikt fiskested er nå nærmest lagt ned. Hva skal folk i Finnmark gjøre? Flytte til storbyene?

Det samme er i ferd med å skje i forhold til olje og gass. Næringen bygges ned.

Jeg er redd for velferdsstatens framtid og jeg ser at fagbevegelsen svekkes. Hvis ikke fagbevegelsen nå kjører fram industrien som fundament, ligger vi tynt an.

Jan Bakker

- Folk mister gleden ved å gå på jobb. Vi blir leilendinger i eget land. I Nordsjøen ville Gabrielsen blitt sendt hjem med tom verktøykasse.

Jan Bakker brukte kraftig skyts både mot manglende innsats fra politikere og bedriftsledere, og mangel på initiativ i fagbevegelsen.

- Regjering og storting er i ferd med å bli styrt fra Brussel, bedriftsledere blir avdelingsdirektører for utenlandske selskap og fagbevegelsen er foreløpig maktesløs. Vi må ha samarbeid i fagbevegelsen. Vi har bygd opp dette landet, nå må vi inn på banen igjen.

Statoil burde ikke vært privatisert

Stein Bredal tok blant annet opp privatiseringen av Statoil.

- Jeg skjønnte lite av det da, og jeg skjønner enda mindre av det i dag. For oss som så Kværner og Saga, var privatiseringen lite å trakte etter.

Bredal viste også til boka om Yngve Haagensen, skrevet av Reidar Hirsti i 1996, hvor det argumenteres for hvorfor Statoil må forbli statlig eid. Likevel støttet altså Haagensen privatiseringen.

Samarbeid

Flere tok til ordet for økt samarbeid i fagbevegelsen. Einar Risa, leder ved Rosenbergklubben, viste til erfaringer i jern & metall.

Vi har hatt stor nytte av dette, blant annet i forhold til å få til annen industri til verftet. Han mente også at enkelte forbund/foreninger burde formalisere samarbeidet.

Også Rolf Bersås fra El & It tok opp behovet for samarbeid på tvers av fagforeningsgrenser, men var ikke enig med Risa i hans ønske om å formalisere samarbeidsforholdene.

- Vi mister lett kontakten med medlemmene, og grunnplanen vårt er det viktigste vi har. Bersås tok opp streiken i slutten av februar som et godt eksempel på at samarbeid nytter. Han var også inne på områder som den nye arbeidstidsloven, oppsigelsesvernet og sosial dumping.

Tore Moen

Heller ikke Tore Moen fra heismontørenes fagforening, var spesielt begeistret for store formelle sammenslutninger. Han sammenliknet dem med månefisk, en stor og uformelig fisk som ikke svømmer for egen maskin, men forflytter seg ved å drive med strømmen.

- Styrke er ikke avhengig av antall, sa Moen. Problemet er at fagbevegelsen ikke er et synlig alternativ. Vi må se hva vi å tilby: yrkesstolthet, felles tilhørighet, historiske kunnskaper, gode diskusjoner. Vi må bli mer rampete. Vi må ta styringen. Vi trenger seirer. Tryggheten ligger i fagbevegelsen, ikke i bedriften.

Terje Kollbotn, RV sin ordfører kandidat i Odda, delte sine erfaringer fra kampen om Odda Smelteverk med tilhørerne. Denne delen har fått en egen artikkel i OFSA, vi gjentar derfor ikke denne delen her.

Kollbotn avsluttet sitt innlegg med å spørre om vi nå er villig til å utfordre svikerne i kampen for å beholde arbeidsplassene våre. - Er vi villige til å si at dette aldri skal skje igjen?

28.februar skulle ikke bare vært en markering, det skulle vært en generalstreik.

Fare, danger, artung

Skrevet av: Bjørn Tjessem

Jeg kan ikke få sagt det på nok språk for det skjer over hele Europa. De "herlige" markedskreftene overtar det meste og det er arbeidsfolket som får lide.

I Norge gir vi bort arvesølvet som strøm, olje, fosser og fisk til aktører som kun er ute etter mer profitt. Landsbygda og skjærgården blir omgjort til ferieparadis for de samme. Sikkerheten for arbeidsfolk og tredjeperson/brukere blir satt tilside. Strømnettet bryter sammen i land etter land på grunn av dårlig vedlikehold. Samfunnssikkerheten er rett og slett i forvitring. Fagforeninger og tilsynsmyndigheter blir fratatt ressurser og reguleringer som gjør det mulig å ivareta sikkerheten. Puh, dette var et hjerte sukk.

Arbeidslivslovsutvalget blir i disse dager sluttført og skal fremlegge sin innstilling den 1. desember i år. (For de som ikke vet hva arbeidslivslovsutvalget er så ble det i 2001 satt ned et utvalg bestående av myndighetene, arbeidsgiversiden og arbeidstakersiden. Utvalget skulle se på om en skulle modernisere arbeidsmiljøloven.)

Både LO og YS ansatte er representert i utvalget og det er en rekke undergrupper som jobber parallelt med utvalget. Det var sterke protester fra en rekke forbund mot at dette utvalget i det hele tatt skulle nedsettes. Grunnen til det er at vi vet at slike prosesser sjelden fører til noe godt for arbeidstakerne, særlig med den politiske situasjonen vi har i dag hvor både myndigheter og NHO er på krigsstien og ønsker full kontroll over arbeidstakerne og deres organisasjoner.

Utvalget er taushetsbelagt og har pålagt seg selv å ikke lekke ut informasjon. Dette er udemokratisk og gjør det vanskelig for arbeidstakeren å bygge opp en oppnøysen imot de negative endringene som vil komme. Det verste av alt mener jeg er at LO og YS fortsatt er med på dette arbeidet i det hele tatt etter det Viktor Nordmann gjorde i forbindelse med overtidsreglene i fjor. Her tok han ut en bit av AML og fikk banket endringene gjennom på stortinget før LO og YS fikk snudd seg. Jeg mener at LO og YS aldri skulle gått inn i noe utvalg hvor alle vet at det vil føre til svekkelser av arbeidsmiljøloven.

Arbeidsmiljøloven sammen med tariffavtalene er det desidert viktigste redskapet fagforeningen har for å ikke bli totalt overkjørt av arbeidsgiversiden. Loven trenger en styrking og ikke minst håndhevelse. Ingen svekkelse.

Strømmen blir borte i store deler av USA, Danmark, Sverige, Italia, Frankrike. Til og med en av de store privatiseringsforkjemperene Kåre Willoch vet hva dette handler om og hvorfor strømmen forsvinner. Fokus på sikkerhet.

Dette er bare noe av det vi føler under bedriftene/markedsliberalismens umettelige jag etter profitt.

OFS har ingen planer om å sitte stille å se på at sikkerheten for våre medlemmer og andre arbeidstakere forvitres, at stillingsvernet blir svekket, at vi bare skal være et redskap for at andre skal tjene enda mer penger.

Den 11. og 12. november avholder sikkerhetsalliansen en konferanse hvor vi vil sette startskuddet for kampen om arbeidsmiljøloven.

Sikkerhetsalliansen er en løs sammenslutning av fagforeninger på tvers av hovedorganisasjonene som har en målsetting om å trygge/opprettholde sikkerheten for arbeidsfolk og tredjeperson/brukere. Her har OFS en sentral rolle sammen med heismontører, lokførere, togledere, elektropersonell, helikopteransatte, transportarbeidere, osv.

Vi har tidligere avholdt to vellykkede konferanser i Oslo, med et par hundre deltakere på hver konferanse. Konferansene har blant annet resultert i uttalelser som de tilsluttede organisasjonene har sluttet seg til, men noe av det viktigste vi har klart å oppnå, er at de tilsluttede organisasjonene har bistått og støttet hverandre i saker som har vært viktige for det enkelte forbund eller lokalforening.

Den konferansen vi nå skal avholde, vil i hovedsak dreie seg om de forslag til endringer i arbeidsmiljøloven som vi vet vil komme fra arbeidslivslovsutvalget. Som sagt skal NOUen legges frem 1. desember, og vil mest sannsynlig få en kort høringsfrist på 6 mnd. Vi vet allerede i dag at det vil komme mange forslag som vil føre til dramatiske endringer for arbeidstakerne og hele det norske systemet.

Selv om vi til daglig jobber opp mot våre respektive hovedorganisasjoner for å påvirke de som sitter i arbeidslivslovsutvalget så tror/vet vi at forslagene som kommer, vil være et resultat av hestehandel rundt bordet, samt ønsker fra kapitalkreftene og deres "løpegutter" Vi er av den klare oppfatning at dagens arbeidsmiljølov ikke trenger endringer, men håndhevelse.

Sikkerhetsalliansen mener at tiden er overmoden og det eneste som kan snu situasjonen som det norske samfunnet er inne i, er handling. Samarbeidet gjennom sikkerhetsalliansen var noen av drivkreftene som klarte å få til den store politiske streiken i Rogaland i 28. februar i år. Vi mener at alle lovlige virkemidler må brukes for å slå tilbake de angrepene som nå kommer.

Vi tror at det å angripe og slå tilbake de forslagene som ligger der, vil bli noen av de største utfordringene for arbeidstakerne og det norske folk i tiden som kommer. Sikkerhetsalliansen skal ha fokus på de endringene som kan føre til økt fare for skader og ulykker.

Når dette er sagt så er vi også svært bevisste på den politiske situasjonen i Norge. Det er også her vi ønsker å utfordre det politiske systemet. Vi trenger en politikk som tar sikkerhet, helse og miljø på alvor. Flere og flere oppdager at de partiene som regjerer i dag driver en systematisk nedbygging av industri, arbeidstakerrettigheter, velferd etc. Dette vil igjen føre til svekket sikkerhet innen en rekke områder som personelltransport, industri, byggebransje, sykehus etc. Det er blant annet dette Sikkerhetsalliansen jobber med, å bevisstgjøre og skape motkrefter mot. I første omgang blir viktig å få bygget en opinion, bevisstgjøre medlemmer og hele fagbevegelsen frem til NOUen skal behandles på stortinget. Ingen på stortinget skal gå inn for å svekke AML uten at det får konsekvenser.

OFS oppfordrer medlemmer og klubber om å aktivt delta i dette arbeidet, og første skoleringen vil være konferansen i Oslo 11. og 12. november. Vi har begrenset antall plasser men, ta kontakt og meld dere på.

men, ta kontakt og meld dere på.

“Styrt avvikling av den norske olje- og industriarbeider?”

Skrevet av: Mette Møllerop

Tekst: Svein Tore Bjelland

Hva norsk oljeindustri bør gjøre for å sikre tilgang på kompetanse – rekruttering?

La oss starte med De dystre fakta:

- Arbeidsledigheten har økt med over 10 000 i norsk industri og oljerelatert næring siden 2001, ifølge tall fra SSB.
- Mye av årsaken til dette er den utviste uvilje norske myndigheter har til å redde norsk industri – på grunn av ”verktøymangel” .
- En samlet fagbevegelse krevde gjennom en landsomfattende politisk streik 28. februar i år at landets politiske myndigheter så snart som mulig la fram en industripolitisk handlingsplan for å få norsk industri på fote igjen. Den har vi ennå ikke hørt noe til.
- I dag rår pessimisme og manglende investeringsvilje på norsk sokkel og manglende oppdrag innenfor den norske verftsindustrien.
- De neste tre år vil aktivitetene ved norske oljeeverft vil bli redusert med 70 %
- Vi står foran en Forgubbing av oljeindustrien – som dokumenteres av Oljedirektoratet : ”Ungdom slipper ikke til”
- Norsk ungdom blir oppfordret av eksperter fra Aetat og SSB til å satse på utdanning innen omsorg, byggfag og undervisning, som sikre utdanninger.

www.dagbladet.no/nyheter/2003/07/26/374475.html

- Hva med den fremtidige norske olje-industri, er ikke det noe å satse på?

De positive fakta for norsk oljeindustri:

I følge noen av de fremtidsperspektiver myndighetene representert ved OD har for norsk olje- og gassindustri uttales følgende:

- Norge venter på et teknologisprang som monner innen økt oljeutvinning (IOR). Dersom utvinningsgraden øker fra dagens 44 prosent til 50, gir det mer enn 500 milliarder kroner i økte bruttoinntekter.

- Etter tre tiår med utvinning, har vi kun hentet opp en snau fjerdedel av olje- og gassreservene på norsk sokkel.

- ODs beregninger viser at Norge kan produsere olje i 50 år til og gass i 100.

Rekrutteringen av nye, unge medarbeidere er en forutsetning for fortsatt norsk suksess som oljenasjon.

<http://www.npd.no/Norsk/Om+OD/Nyttig/>

[Olje-ABC/Norsk+oljehistorie/Framtids-perspektiver.htm](http://www.npd.no/Norsk/Om+OD/Nyttig/Olje-ABC/Norsk+oljehistorie/Framtids-perspektiver.htm)

De fire første årene av det nye tusenåret har på ingen måte gitt det norske folk de forventningene som en skulle tro de hadde ved måten de feiret inngangen til år 2000 på. Fjernt var nedleggelser av over 2000 arbeidsplasser i måneden på landsbasis.

Siden den gang har det blitt nedlagt over 10 000 arbeidsplasser i landbasert norsk industri og offshore - inkludert flyttbare innretninger og fartøyer.

www.ssb.no/emner/06/01/aku/tab-2003-04-30-08.html

Vi som tillitsvalgte er nødt for å stille spørsmålet: Hvorfor ?

Årsakene er tilsynelatende mange og sammensatte, men de mest fremtredende årsakene synes å være den kyniske markedsliberalisme og en industripolitikk helt uten fremtidsperspektiver som blir ført av dagens norske myndigheter.

Myndighetenes kortsiktige tankegang tydliggjøres sterkt ved at de tillater "sponset utflagging" av norske industriarbeidsplasser til de baltiske stater. Norske selskap flytter til østeuropeiske lavkostland og etablerer seg på den norske velferdsstats regning – dette forteller om hvilke krefter som rår i det land FNs utviklingsprogram kaller for: " Verdens beste land å leve i, for tredje året på rad."

Dagens arbeidsledige vil nok ikke være enige i denne karakteristikken !

Vi bor i ett land som flyter over av olje, og dermed også av melk og honning, sies det. I manges mening burde vi som er så rike stoppe sytingen som vår hverdag preges av.

Norge er for tredje gang kåret til verdens beste land å bo i. Det flyter bokstavelig talt av olje her, og dermed også av melk og honning. Det innebærer, som Dagbladets reporter i går insisterte på, at vi må stoppe sytingen som preger våre liv, uansett hvor rike vi blir.

www.dagbladet.no/nyheter/2003/07/09/373240.html

På grunn av norske myndigheters satsing på "globale veddeløpsbaner" istedenfor hjemlige arenaer, sitter mang en middelaldrende nordmann med oppsigelsen og beskjed om å ta kontakt med sin nye arbeidsgiver – Aetat,

Norges største arbeidsgiver med over 100.000 "ansatte".

Førsteplassen i FNs utviklingsprogram vil vi raskt komme til å miste hvis ikke norske arbeidsfolk og oppvoksende ungdom får troen på en fremtidig arbeidsplass i industrien igjen – og det snart.

I en rapport utarbeidet av Rogalandsforskning på oppdrag til Oljeindustriens Landsforening i januar i år, er fremtidsperspektivene for norsk oljeindustri langt fra positive.

Her diskuteres tre scenarioer hvor det kommer frem at dagens 81.000 ansatte, direkte innenfor oljenæringen, vil kunne komme til å bli redusert til enten til 65, 45 eller 25 000 ansatte innen år 2010.

I verste fall står vi overfor å miste formidable 56.000 arbeidsplasser de neste 6 årene i norsk oljeindustri – det må en få lov å kalle dramatisk. Manglende teknologisk utvikling og lønnsomhet vil øke faren for at dette vil bli en realitet.

Med de reduserte inntektene i form av skatter til allerede stramme kommunebudsjetter dette vil representere, tror ikke jeg det vil bli så mye melk og honning igjen til fordeling.

Dette må vi som tillitsvalgte ta på alvor.

Hvis myndighetene fortsetter med å tviholde på stramme rammevilkår og en defensiv utbyggings- og konsesjonspolitikk – er svaret gitt.

Med slike fremtidsutsikter sier det seg selv at det vil bli en uhyre vanskelig jobb å rekruttere arbeidskraft til en næring i nærmest "fritt fall", som er nasjonens viktigste bidragsyter til finansieringen av landets velferdsgoder.

Mange av dagens ungdommer ser heller ikke på det å "jobba i oljå" som det store lenger. Senere års bedrede lønns- og arbeidsvilkår på land er selvsagt en medvirkende årsak.

En kartlegging fra de 10. klassingene som i forrige uke startet ved Bø ungdomsskole på Karmøy i Nord-Rogaland, forteller at bare 7 % av dem kan tenke seg å satse mot en jobb i offshorerelatert industri. De mest populære yrkene finner man innenfor helse (17), landbasert industri (22) og økonomisk/administrative yrker (21) Dette gir oss en pekepinn på hvordan ungdom som kommer fra en typisk kystkommune med nær tilknytning til olje- og gassrelatert industri tenker yrkesvalg. Jeg vil anta at dess lenger bort en kommer geografisk fra hvor selve næringen holder til, vil en jobb innenfor olje- og gass bli enda mindre interessant.

Rapporten til Rogalandsforskning setter også fokus på at av ett årskull på 55.000 elever i 2000, fullførte kun ca. 1.100 en høyere grads utdanning med naturvitenskapelig eller teknisk utdanning.

Det er disse 1.100 fremtidas oljeindustri skal "sloss" om med andre næringer for å sikre bransjen tilstrekkelig kompetanse for å ivareta en positiv videreutvikling.

En viktig felles utfordring for bransjen, utdannings- og forskningsinstitusjonene og myndighetene ligger i å snu synet på olje- og gassnæringen fra bare å dreie seg om penger til å dreie som om kunnskap og kompetanse.

Rapporten konkluderer med at hvis ungdom skal overbevises om at olje- og gassnæringen representerer landets mest spennende kunnskapsnæring, må næringen identifisere ett eller to svært synlige og omfattende teknologiprosjekter som viser bransjens vilje og tro på fremtida. Enten innenfor miljøteknologi eller økt utvinning.

Bransjen må også synliggjøre hvilke kompetansebehov som skal dekkes, og hvilke som faller bort, samt at næringen fremstår som det langsiktige alternativet på arbeidsmarkedet.

Når OD uttaler at rekrutteringen av nye, unge medarbeidere er en forutsetning for fortsatt norsk suksess som oljenasjon – skal vi stoppe opp å se litt på hva som rører seg i GATS. (General Agreement on Trade in Services – som er en frihandelsavtale i Verdens Handelsorganisasjon - om kjøp og salg av tjenester, herunder utdanning.

Vi skal ta inn over oss hva lederen i Norsk Forskerforbund, Kolbjørn Hagen skriver i sin kronikk i Dagbladet 26. mai d.å der han setter søkelyset på at Verdens handelsorganisasjon vil gjøre høyere utdanning til en internasjonal handelsvare. Resultatet kan bli "kjedeuniversiteter" som tilbyr høyere utdanning etter McDonalds-prinsippet: Kjøpt, greit, standardisert og billig – men ikke akkurat noen stor opplevelse, som han beskriver det.

Han fortsetter med at – "Også i Norge har vi merket hvordan markedstenkningen og konkurransen har krøpet inn i høyere utdanning. Universiteter og høyskoler tvinges til å konkurrere om studentene når deler av deres finansiering er basert på hvor mange studenter de greier å rekruttere og hvor raskt de får dem gjennom studieløpet."

Han avslutter sin kronikk med å fastslå at høyere utdanning ikke bare er opplæring, det er også viktig kultur- og tradisjonsformidling som bør fortsatt være en offentlig og nasjonal oppgave som skal sikre ett bredt tilbud med høy kvalitet."

Igjen viser det seg at det er markedskreftene som rår – våre ungdommer blir "praiet" inn i en utdanning pga av ensidige økonomiske grunner – uten hensyn til hva samfunnet har av langsiktige fremtidige behov.

IT-boblen som sprakk – er ett glimrende eksempel på dette.

Kolbjørn Hagens bekymring for at vi er i ferd med å miste videreformidling av kultur og tradisjoner er ett viktig tankekor. Dette gjelder også i høyeste grad når det gjelder å sikre vår fremtid som olje- og gassnasjon.

En eventuell Frihandelsavtale (GATS) med WTO må ha "handelshindringer" innen utdanning. (Den sør-afrikanske utdanningsministeren advarte sitt eget parlament sterkt imot å gå inn på en slik avtale. Det kunne sette landets kultur- , utdanning og fremtid på spill!)

Dagens oppvoksende norske ungdom må sikres ett utdanningstilbud gjennom en nasjonal plan ved at den erfaring og kompetanse som er bygget opp nasjonalt gjennom den korte oljehistorie landet har, ikke må gå tapt ved at frie markedskrefter også innen utdanning får fritt spillerom.

Til daglig forsikrer vi oss mot allverdens hendelser som kan skje med vårt jordiske gods og gull.

Har politikerne tegnet en "nasjonal forsikring" som skal sikre at våre barn som blir født på sykehusene i dag, og som skal overta våre arbeidsplasser i fremtiden, får den utdannelsen og kompetansen som A/S VelferdsNorge vil være totalt avhengig av at finnes om 20 år for å opprettholde

– og om mulig, styrke de godene som innbyggere i Norge skal nyte godt av ? Svaret er NEI !

Dagens norske ungdommer må gis muligheter til selv å ha råderetten over det som kanskje er det viktigste fremtidige arbeidsmarkedet som landet vil ha behov for, og ikke slik som nå at enkelte deler av det norske næringslivet "importerer" arbeidskraft fra østblokkland til 60 kroner timen – og med 60 timers uke. Dette skjer i norsk oljeindustri i dag.(EØS)

Dag Schreiners ord i en radioreklame som går på lufta nå om dagen må aldri få feste seg i det norske folks fremtidige dagligtale: " ...han jobbe hos han der Clas Ohlsson - ja, eg kjenne ein så jobbe og eg ! "

Den norske stat må ikke ende opp som enkelte araberstater har det – innbyggerne arbeider ikke selv, men importerer arbeidskraft til å utføre en rekke arbeidsoppdrag.

Jeg har ved selvsyn sett vietnamesere og philippinere bli kjørt inn gjennom byportene om morgenen på en lastebilplan til Dubai i De Arabiske Emirater– og ut igjen samme vei etter endt arbeidsdag tilbake til en inngjerdet ghetto.

Hva kan vi som tillitsvalgte og våre fagforbund bidra med i ett forsøk på å hindre en slik uønsket utvikling ?

Ansvarer må plasseres hos dagens politikere som setter fremtidens olje- og gassnæring på dagsorden i langt sterkere grad enn hva tilfellet er i dag.

Storting og Regjering må avkreves en langsiktig industripolitisk handlingsplan som også tydelig ivaretar ett eget satsingsområde på å beholde den opparbeidede kompetanse, samt styrke den slik at olje- og gassnæringen ikke skal stagnere teknologisk, som igjen vil medføre til reduserte inntekter til velferdsnasjonen.

Videre må vi legge press overfor det politiske maktapparat slik at næringen blir gitt de nødvendige langsiktige rammevilkår, herunder skattenivå, for å øke investeringsviljen til operatørselskapene på norsk sokkel til å starte opp de feltene som pr. i dag ikke er funnet drivverdige, samt bidra til økt leteaktivitet.

Myndighetene må bidra til at det settes i verk en økt innsats på forskning rundt

olje- og gassproduksjon i nordområdene så snart som mulig, slik at de til nå stengte leteområder i Barentshavet kan åpnes i klar forvisning om at de sårbare elementene er ivaretatt.

Myndighetene må stoppes i å inngå Frihandelsavtalen GATS med WTO før en eventuell nasjonal høring har funnet sted. Utdanninger som skal ta sikte på en fremtid innenfor olje- og gassindustri vil sannsynligvis tape mot ”populistiske” utdanninger etter McDonald-prinsippet hvis Regjeringen inngår denne avtalen uten handelshindringer for bl.a utdanning.

En utdanningskampanje fra offshorenæringen som målrettes mot dagens norske ungdommer til å ta en utdanning for en fremtidig arbeidsplass i industrien må iverksettes. En må starte med å gå inn i klasserommet til 10. Klassingene. Med all respekt, men ekspertenes råd til ”sikker utdanning” som hjelpepleier, snekker og lærer tjener ikke fremtidig norsk oljeindustri.

Pensjonsalderen for norske oljeindustriarbeidere bør senkes til 60 år, som for sjøfolk. Ungdommen må få slippe til. I følge Phillips sin egen bedriftsoverlege gjennom 23 år, Tor Nome, er han en meningsbærer for at offshoreansatte bør kunne gis muligheten for å pensjonere seg når de er fylt 57 år.

Hovedårsaken til dette er at 10-12 % av arbeidstakerne over 60 år mister helsesertifikatet på grunn av skjelettskader. En redusert pensjonsalder vil gi ett behov for ny rekruttering for å ivareta opparbeidet kompetanse på mange områder, og man vil unngå ”forgubbing” med de sikkerhetsaspekter det kan inneholde. Slik vil også en fremtidig arbeidsplass offshore kunne medvirke til ett mulig forlenget arbeidsliv på land etter eget ønske – uten skjelettskader. Kompetansen disse innehar må kunne utnyttes på land i f.eks opplæringsøyemed.

OFS sitt mål om å få til et aktivt og målrettet samarbeid mellom alle involverte parter, slik at fremtida til norsk olje- og gassindustri får det nødvendige fokus som den fortjener som landets viktigste økonomiske bidragsyter til fellesskapet, kan være helt avgjørende for at ikke norsk ungdom skal sitte igjen med ”svarteper”.

Takk for oppmerksomheten!

Nye tillitsvalgte i DeepOcean

Skrevet av: Mette Møllerop

Kjetil Haraldseid

Vierveien 20

5535 Haugesund

mob: 915 58194

hjemme: 52 71 41 14

kjetil.haraldseid@chello.no

Geir Tore Leikvoll

Nesbu Alle 42

4052 Røyneberg

mob: 959 42921

hjemme: 51 65 55 51

geir.t.leikvoll@c2i.net

De to avtroppende, Bjørnar Selboskar og Morten Kolnes vil benytte anledningen til å takke for et interessant år og ønsker lykke til videre!

§ det juridiske HJØRNE

Skrevet av: Mette Møllerop

Advokat Christel Spannow tar i denne spalten opp saker som har tilknytting til arbeidsforhold. Forslag til emner som ønskes belyst eller spørsmål i enkelt saker kan sendes til OFS.

Legers taushetsplikt ved søknad om helseattest

Det har blitt reist spørsmål om legers taushetsplikt i forbindelse med søknad om helseattest, som er et vilkår for å arbeide på skip eller offshore.

Ved søknad om helseattest eller fornyelse av denne plikter pasienten å legge frem opplysninger om helse og personlige forhold som kan ha betydning for om søknaden skal innvilges. På grunnlag av pasientens helsetilstand utsteder legen enten helseattest eller udyktighetserklæring, evt med begrensninger når det gjelder arbeidstakere på skip.

Pasientens opplysningsplikt overfor legen gjelder tilstander, sykdommer og eventuelt medisins- og rusmiddelbruk. Dette er selvsagt opplysninger av privat karakter som pasienten i de fleste tilfeller ikke ønsker skal komme utenforstående for ører, heller ikke arbeidsgiveren.

Hovedregelen etter helsepersonelloven § 21 er at legen har taushetsplikt overfor andre. Legen plikter således å bevare taushet om opplysninger som fremkommer ved søknad om helseattest. Taushetsplikten gjelder i utgangspunktet også overfor pasientens arbeidsgiver. Det gjelder imidlertid visse innskrenkninger i taushetsplikten. Av særlig relevans er helsepersonelloven § 28, som i visse tilfeller gir legen rett til å formidle opplysninger om den ansattes helseforhold videre til arbeidsgiveren. Vilkåret er at opplysningene må gjelde arbeidstakers "skikkethet til et bestemt arbeid eller oppdrag". Det kan altså tenkes tilfeller hvor legen vil benytte seg av sin opplysningsrett overfor arbeidsgiver i strid med arbeidstakers ønske om taushet.

Spørsmålet er om det forhold at legen utsteder udyktighetserklæring på vedkommende bør medføre at legen ikke kan påberope seg rett til å gi opplysninger om de ansattes helse eller personlige forhold videre til arbeidsgiveren. Udyktighetserklæringen inneholder ingen begrunnelse for hvorfor personen ikke oppfyller vilkårene for helseattest. Noe annet ville vært i strid med legens taushetsplikt. Det forhold at slik attest utstedes, forteller likevel at vedkommende ikke er skikket til å utføre jobb på skip eller sokkelen, uten at årsaken angis. Udyktighetserklæringen i seg selv må etter vårt syn, anses å gi arbeidsgiveren tilstrekkelig opplysninger om den ansattes skikkethet til arbeidet til sjøs eller på sokkelen. På denne bakgrunn mener vi, at dersom legen påberoper seg opplysningsrett overfor arbeidsgiveren, må denne i slike tilfeller vike for taushetsplikten.

I praksis har vi sett eksempler hvor legen har utstedt udyktighetserklæringer på personer med rusproblemer og i tillegg ment å ha rett til å opplyse arbeidsgiver om årsaken til at helseattest ikke ble utstedt. Dette begrunnet ut fra sikkerhetsmessige forhold. Vi er ikke enige i denne vurderingen, da det ikke er aktuelt å jobbe ute uten helseattest og dermed heller ikke foreligger en fare for sikkerheten på arbeidsplassen. Arbeidstaker må således ha krav på taushet fra legens side.

En konsekvens av at legen har taushetsplikt, er at arbeidstaker selv må søke om eventuell dispensasjon fra helsekravforskriftene for å få innvilget helseattest. Legen kan altså ikke på eget initiativ søke helsemyndighetene om slik dispensasjon. I praksis vil imidlertid pasienten ofte samtykke til at legen fremmer slik søknad. Samtykket medfører at legens taushetsplikt oppheves overfor Fylkeslegen.

Dersom man mener at legen har brutt taushetsplikten, kan pasienten med hjemmel i helsepersonelloven § 55 anmode Fylkeslegen om å vurdere om det foreligger pliktbrudd fra legens side. Fylkeslegens sanksjoner spenner i så fall fra å gi legen en advarsel til tilbakekall av autorisasjon som lege. I grove tilfeller kan brudd på taushetsplikten medføre straffeansvar.

Christel Spannow